

LONDONAS. — Del Persijos panaikinimo Anglijos Persijos koncesijų, jau kalbama apie karą. Londono laikraščiai rašo, kad šitas bandymas panaikinti koncesijas, tai esąs kurstymas naujo karo. Gi iš pačios Persijos rašoma, kad jos valdžia pasirengus panaikinti tokias koncesijas, nepaisant, kad paliečia ir Angliją. Sovietų Sąjungos laikraščiai labai rimtai rašo apie tuos nuotikius, kad jie grėsia pasaulio taikai. Šioje vietoje pirmas sūvis reikštų pasaulinio karo pradžia.

Smūgis Amerikos Politikai

WASHINGTON, D. C. — Jungtinių Valstijų diplomatai pasijuto, kad Amerikos politikai yra smūgis Tautų Lygos susirinkime. Tautų Lyga neseka Jungtinių Valstijų politika. Paskiaus Anglija, Francija ir kitos valstybės jungiasi prieš Jungtines Valstijas, kad nereiktų joms mokėti karo skolas. Amerika turi gauti dabar virš \$124,000,000 iš Europos valstybių. Tos skolos, už kurias Amerika turi gauti nuosimčius ir vienija Europos valstybes.

Sovietai Renka Sidabrą

MASKVA. — Sovietų Sąjunga, kaip praneša Amerikos laikraščiai, krautuvėse priima ne tik pinigus, bet ir sidabrinus daiktus, kaip tai puodelius ir kitus įvairius daiktus. Tai daroma, kad geriau būtų galima vesti prekybą su užsieniu.

AIRIJOS GELŽKELIEČIŲ STREIKAS NEPAVYKO

DUBLINAS. — Airijos valdžiai pasisekė apgauti gelžkelių darbininkus ir su laikyti nuo streiko. Darbininkai buvo pasikėsinę streikuoti prieš algų numušimą 10 nuosimčių.

DAR DAUGIAU MIRUSIŲ RADO

CAMAGUEY, Kuba. — Paskutiniu laiku vėl surasta dar 72 kūnai žmonių, kurie likosi užmušti vėtros perėitą mėnesį. Vėtra perėita mėnesį, lapkričio 9-tą dieną, nušlavė veik visą Santa Cruz miestelį.

SIUNČIA KARO LAIVUS

TOKIO. — Japonijos valdžia siunčia karo laivus į Chingwantao. Čia jaučiama, kad gali kilti sukilimai prieš Japonijos imperializmą. Japonija dabar tik ginklais ir pasilaiko.

Gelžkelių Unijos Viršininkai ir Bosai Laiko Konferenciją Algų Kapojimui

Eiliniai Nariai Kovoja prieš Algų Kapojimą; Unijų Viršininkai jau Sutiko, kad Algos būtų Nukapotos Eiliniams Darbininkams, bet ne Ponams Viršininkams

Chicago, Ill. — Amerikos Darbo Federacijos ir Brotherhoods unijų pirmininkai, viršininkai ir gelžkelių kompanijos atstovai, laiko konferenciją Palmerio svetainėj. Šioje konferencijoje yra kalbama apie tai, kaip sumažinti darbininkams algas.

Prieš tą konferenciją jau gelžkelių kompanijos viršininkai išleido pareiškimą, kuriame pažymėta, kad unijos jau sutinka kirsti darbininkams "laikini" 10 nuosimčių algų.

Unijos viršininkai kalba, kad šioje konferencijoje bus kalbama tik apie pratęsimą ant ilgiau sumažintos algų skalės. Mat, jau pirmiau buvo algos nukapotos, bet kad apgauti darbininkus,

tai sakyta, jog tik laikinai tas daroma. Bet tikrai, tai ir šita konferencija susirinko padaryti kitą algų numušimą.

Iš raportų paaiskėjo, kad gelžkelių kompanijos jau yra paleidę 110,000 darbininkų, kita dalis dirba tik dalį laiko. Apie tai unijų vadai nesirūpina.

Eiliniai Nariai Kovoja Be oficialės valdybos, veikia jau ir eilinių narių Vienybės Komitetas. Šitas komitetas šaukia eilinius narius atimesti algų kapojimą. Komitetas šaukia narius reikalauti referendumo algų numušimo klausimu. Ragina narius organizuoti lokalius komitetus. Šitas komitetas veikia prieš boikotus.

JAPONIJA NESILEIDŽIA JUNGTINES VALSTIJAS Į PASITARIMĄ DEL MANDŽURIJOS

GENEVA. — Japonijos delegatai, kurie yra prisiję Tautų Lygos susirinkimui, gavo iš Tokio valdžios įsakymą, kad jie negali nieku būdu sutikti išleisti Jungtines Valstijas ir Sovietų Sąjungą į konferenciją bei pasitarimą, kuriame bus svarstoma Manchukuo valdžios klausimas. Japonija turi tam pareiškimui ir priešasčių. Su Jungtinėm Valstijom Japonija ginčijasi daugeliu klausimų. Paskiaus prieš Sovietų Sąjungą Japonija galanda dantis ir siunčia savo armijas jos parubežin.

MEKSIKOS VALSTIEČIŲ KOVOS PLEČIASI

MEXICO CITY. — Meksikos valstiečių sukilimai plečiasi. Daugiausia kova eina Vera Cruz apielinkėse. Valdžia daro naujus planus, kad nuginkluoti valstiečius.

VISOMS ALDLD KUOPOMS IR NARIAMS

Draugai ir Draugės! Rinkimai Centro Komiteto del 1933 metų pasibaigia su 15-ta diena gruodžio, bet jeigu kurių kuopų susirinkimai įvyks iki 20 dienos, o dar nesate nubalsavę, tai atlikite tą. Balsavimo blankas prisiųskite į Centrą ne vėliau, kaip 24 d. gruodžio.

Vajus jau baigiasi, darbuokitės! Narių duoklių pratęsimo laikas baigiasi su 1 d. sausio, 1933 metais. Pasimokėkite ir siųskite duokles į Centrą. Kurie negali pasimokėti, praneškite tų narių vardus.

Centro Komitete visai išsibaigė knyga "Religija" dalis I, leidinys 1931 metų. Jeigu kuri kuopa turi atliekamų "Religija" Tomas I, knygų, tai prašome prisiųsti į Centrą. Už tai būsime dėkingi arba suteiksime jums kitokių knygų, kurių reikalausite.

Dabar eina rinkimai kuopų valdybų del 1933 metų, praneškite naujų valdybų antrašus.

D. M. SOLOMSKAS ALDLD Centro Komiteto Sekretorius 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

STREIKŲ BANGA ISPANIJOJ

JÁEN, Ispanija. — Streikų banga apėmė didelę dalį Ispanijos. Sakoma, kad 200 miestų ir miestelių paliešta streikų. Sorela miestelyje civilė gvardija tiesiai šovė į streikuojančius darbininkus.

SUMISIMAI FAŠISTŲ KEMPEJE

ROMA. — Mussolini pašalino vieną savo partijos vadų, Augusto Turati. Tai reiškia, kad pačių fašistų partijoj kyla suirutės. Turati buvo fašistų partijos sekretorium per penkis metus.

SOVIETŲ SAJUNGA JAU ATNAUJINO DIPLOMATINIUS RYŠIUS SU ČINIJĄ

GENEVA. — Cionai M. Litvinovas pranešė, kad tarp Sovietų Sąjungos ir Činijos jau atnaujinti diplomatiniai ryšiai. Su Činija Sovietai buvo jau padarę gerus santykius ir seniau, bet Nankingo valdžia, kurios galva yra Chiang Kai-shekas, pertraukė tuos ryšius. Dabar jau vėl Nankingo valdžia įsitikinusi, kad Sovietai yra Činijos draugai.

Tuo pačiu pranešama, kad Litvinovas kalbės su Japonijos vyriausiu atstovu Genevoje, Yosuke Matsouka, del sudarymo nepuoli-

mo taikos. Ar tai pavyks padaryti, tai dar nėra žinios. Sovietų Sąjunga jau ir pirmiau bandė padaryti nepuolimo sutartį su Japonija.

Sakoma, kad Litvinovas pasireiškė prieš Sovietų Sąjungos įtraukimą į Mandžurijos ginčą, del kurio dabar eina diplomatinė vaina Tautų Lygoje.

Sovietų Sąjunga nepritaria imperialistiniams siekiams ir užkariavimams svetimų kraštų. Jos politika, tai laisvė kiekvienai tautai ir kraštui savo teises ir reikalus apsispręsti.

Ponia Astor Nepatenkinta Jungtinių Valstijų Valdžios Veikimu

CHARLOTTEVILLE, Va. — Istizus ir sufanatikus, taip vadinama Lady Astor, pasakė, kad jina ne sutinka su Jungt. Valstijų valdžia todėl, kad pastaroji reikalauja iš Anglijos karo skolų mokėjimo.

Šita ponja kalba apie politiką kūdikiu supratimu. Jina mano, kad Amerikos žmonės yra labai geri ir duosnūs, tai jie nereikalautų nei karo skolų iš Anglijos. Bet valdžia negera ir tuos žmones vedanti negeru keliu.

Paskiaus jina pasakė tai, kaip kiekviena Lietuvos daktvė gali pasakyti: "Aš melsiu dievą, kad sekanti šios šalies valdžia, kuri įeis, turėtų naują permatymą, kas liečia karo skolas."

Jina neturi savo proto, kaip ir daugelis tokių "dildelių" ir "augstaklasių" užaugusių politinių kūdikių. Vienok apie ją rašo kapitalistų laikraščiai ir žmonės kalba, būk jina "mokina" žmones.

APSIVALYMAS SOVIETŲ SAJUNGOS KOMUNISTŲ PARTIJOJ

MASKVA. — Maskvos "Pravda" Komunistų Partijos organas, paskelbė, kad Sovietų Sąjungos Komunistų Partijoj dabartiniu laiku daroma apšvalymo darbas. Tai padaryti nutarė Partijos Centralinis Komitetas.

Sovietų Sąjungos Komunistų Partija yra milijonėnarių skaičium partija. Joje prisiveisia visokio elemento. Yra daugelis tokių, kurie tiksliai veržiasi į Partiją, kad paskiaus jai kenkus.

Šiame apšvalymo laikotarpjį kiekvienas narys tur-

rės įrodyti savo veikimo reikordų, ar jisai vertas patilikti Partijos nariu.

Pirmą partijos apšvalymą pravedė dar Leninas 1921 metais. Paskiaus buvo apšvalymas 1929 metais.

Partijos Augimas

Sovietų Sąjungos Komunistų Partija labai žymiai auga. Jos narių skaičius 1929 metais buvo 1,952,000. Gi šiais metais jau turi narių 3,130,000. "Pravda" rašo, kad daugelis narių partijoj yra svetimi komunistai.

Draugė K. Karosienė Jau Sugrįžo iš Sovietų Sąjungos ir čia Darbuosis

Brooklyniečiai Jai Ruošia Pasitikimo Prakalbas Ketvirtadieni, Gruodžio 15 Dieną, New Grand Assembly Svetainėje. Visi Dalyvaukite ir Girdėkite Jos Kalbą

Gerai žinoma draugė K. Karosienė, kuri buvo nvykus į Sovietų Sąjungą, kad geriau patirti tenaitines darbininkų ir darbininkių gyvenimo salygas, — jau sugrįžo. Jinai kalbės rytoj vakare Grand Assembly svetainėj. Prakalbos prasi-

Draugė K. Karosienė, kuri dar tik sugrįžo iš Sovietų Sąjungos. Brooklyniečiai jinai kalbės rytoj, gruodžio 15-tą dieną.

Draugė Karosienė Sovietų Sąjungoje labiausia tyrinėjo kūdikių ir moterų gyvenimą. Jinai važinėjo netolimuose kraštuose Sovietų Sąjungoj ir studijavo darbininkų šalies ekonominį ir politinį gyvenimą. Jinai nusavies darbininkams ir darbininkėms, kaip Sovietų Sąjungoje budavojama socializmas. Kokių laimėjimų jau atsiekta moterų ir kitų darbininkų gyvenime, koki pagerinimai padaryta vai-

kučių auklėjime ir daugeli kitų dalykų pasakys draugė K. Karosienė.

Draugė Karosienė pati dalyvavo ir toje milžiniškoje 15 metų revoliucijos sukaktuvių demonstracijoj, Mes apie tai skaitėme tik laikraščiuose, o d. Karosienė pati savo akimis matė šią milžinišką demonstraciją.

Prakalbų Maršrutai del Draugės Karosienės

Visose kolonijose dabar jau ruošiami prakalbų maršrutai draugei Karosienėi. Tuos maršrutus ruošia Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Amerikoj kuopos. Šie maršrutai turi būt gerai suorganizuoti ir prirengti.

Visos draugės ir draugai turi gerai išgarsinti ir įtraukti kuo daugiausia katalikių moterų į d. Karosienės prakalbas. Tai ne tik moterys, bet kitos organizacijos turi padėti gerai šias prakalbas prirengti.

Juo daugiau sutrauksime moterų ir vyrų darbininkų į prakalbas, tuo daugiau nuveiksime klasinio darbo tarp lietuvių darbininkų. Tad, leiskitės, draugai ir draugės, darban. Ruoškite prakalbas kur tik galima. Prakininkėms, kaip Sovietų Sąjungoje budavojama socializmas. Kokių laimėjimų jau atsiekta moterų ir kitų darbininkų gyvenime, koki pagerinimai padaryta vai-

Japonija Prieš Jungtinių Valstijų Imperialistus

WASHINGTON, D. C. — Amerikos republikonai ir demokratai pasireiškė prieš Japonijos delegacijos pasiūlymą Genevoje del "mažinimo" ginklavimosi. Japonija pasiūlė, kad Jungtinių Valstijų laivyną susilpninti Pacifiko okeane. Japonijos pasiūlyme pažymima, kad laivai, kurie neša orlaivius ir kiti dideli, kokius turi Jungtinės Valstijos, o neturi Japonija, turi būt panaikinti. Todėl šiam planui griežtai pasipriešino Washingtono ponai imperialistai.

vynas jau nuo pereito sausio mėnesio yra sutrauktas į Pacifiko pakraščius.

Tad kuomet kalbama apie taiką, tai karo pavojus darosi dar didesnis.

L.D.S.A. 5 Apskričio Konferencija

Philadelphia, Pa. — Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Amerikoj 5 Apskričio konferencija įvyks 17-tą dieną gruodžio, 6-tą val. vakare, 995 N. 5th St., Philadelphia, Pa.

Visos kuopos imkite domėn šios konferencijos klausimą. Gerai prisirengkite ir dalyvaukite. Ši konferencija bus viena iš didžiausių. Joj reikės svarstytį įvairūs mūsų organizacijos klausimai. Todėl vitris dalyvaukite!

LAISVĖ, LITHUANIAN DAILY

Published by LAISVĖ, Inc.

Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, New York

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year... \$7.00 United States, six months... \$3.50
Brooklyn, N. Y., per year... \$7.00 Brooklyn, N. Y., six months... \$3.50
Foreign countries, per year... \$7.00 Foreign countries, six months... \$3.50
Canada and Brazil, per year... \$5.00 Canada and Brazil, six months... \$2.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

VĖL NIEKŠISKI MELAI IR PROVOKACIJOS

Buržuazinė ir social-faštinė spauda ir vėl paleido savo gernas malimui prieš Sovietų Sąjungą melų. Šiuo tarpu ji nusitvėrė už "argumento," būk Sovietų Sąjunga susidėjusi su Japonų imperialistais ir skriaudžianti Činiją.

Pikčiausiai, kaip ir visuomet, savo liežuvį paleido Chicago menševikų melagius Grigaitis: Tik paklauskite, ką sulyg tuo nedapera, Sovietų Sąjunga yra padariusi: "Sovietai išdavė japonams du chinų generolus Hsu Ping-wen ir Ma Chanhchan..." Sovietų Sąjunga "teikia aktingą paramą plėšikams," o "Maskvos lakinami 'komintern'o šuneliai, žinoma, nė neviauktels prieš tokį šlykštų boševikiško valdžios talkininkavimą Japonijos imperialistams."

Kitam savo šunlapio numeryj tas pats Halsted gatvės politiniai nusiprotitutavęs gaivalas skelbia, kad "sovietų valdžia jau yra susitarusi su japonais ir padeda jiems kovoti Tautų Sąjungoje prieš tuos, kurie nori Činijos teises apginti!"

Argi tenka daug aiškinti, kad viskas, kas čia Chicago menševikų vado išvemtą, yra šlykšti provokacija, bjaurūs melai, prasimanymai?! Argi Grigaitis panašiai neauksėjo ant Sovietų Sąjungos per pastaruosius 15-ka metų? Užteks tuo reikalu nurodyti keletas faktų, kurie parodys tą melagių tuo, kas jis yra.

1. Generolai Hsu (arba Su) ir Ma, kuriudu buvo Mandžurijos sukilėlių vadai, bet paskui perėjo Sovietų Sąjungos rubežij, pabėgdami jos teritorijon, ne tik nebuvo atiduoti Japonų imperialistam, bet laisvai vyksta per Sovietų Sąjungą į Genevą, kad perstatyti dalykus imperialistinei Tautų Lygai. Tai nėra išgalvoti dalykai, bet faktai, kuriuos paskelbė Amerikos žinių agentūra, Associated Press.

2. Su jais pabėgo į Sibirą (Sovietų Sąjungon) ir keli tūkstančiai sukilėlių Mandžurijos kareivių, kuriems suteikta teisė pasilikti ir dirbti. Ta pati žinių agentūra praneša, kad daugelis tų kareivių planuoja eiti ant ūkių ir į fabrikus darbelis.

3. Šiomis dienomis spaudėj oficialiai pranešta, kad Sovietų Sąjunga atnaujino diplomatinis ryšius su Činija, kurie buvo nutraukti 1927 metais. Tuomet, dėka imperialistinių šalių politikai, Činija nutraukė ryšius su Sovietais. Tas pats Grigaitis ir kiti skalino, kad boševikai dėl to esą kalti ir kad tuo būdu boševikams bus užduotas smūgis. Tačiau gyvenimas parodė, kad tą smūgį pakėlė Činijos liaudis, dėka tam, kad jos valdžia, Chiang Kai-shekas su Ko. išstojo prieš Sovietų Sąjungą.

4. Greitu laiku, manoma, Sovietų Sąjunga padarys nepuolimo sutartį su Činija.

5. Japonija, sako pranešimai, smarkiai pasipiktinusi Sovietų Sąjungos žygiu, t. y., atsteigimu diplomatiškų ryšių su Činija.

Tai štai kaip dalykai stovi Tolimuose Rytuose, kiek tai liečia Sovietų Sąjungą ir josios politiką. Šitie faktai sumuša Chicago melagio visus žagčiojimus į atomus!

Sakyti, kad Sovietų Sąjunga "yra susitarusi su japonais ir padeda jiems kovoti Tautų Sąjungoje prieš tuos, kurie nori Činijos teises apginti," gali tiktai toki pablūdeliai, kai Chicago melagių meistras, Grigaitis!

Kas pirmas atsisakė nuo ekstra-teritorialinių teisių Činijoje, jei ne Sovietų Sąjunga? Kas pirmas pradėjo kovą prieš imperialistines užmačias Činijoje, jei ne Sovietų Sąjunga? Kas palaiko ekstra-teritorialines privilegijas, jei ne Anglija, Francija, Japonija, Amerika ir kiti imperialistiniai žvėrys, kurie tolydžio kovoja visais būdais ir prieš Sovietų Sąjungą?

Nuo pat savo įsisteigimo Sovietų Sąjunga buvo, yra ir bus visų imperialistų pavergtų tautų drauge ir reikalų gynėja. Činija yra viena iš tokių nelaimingų tautų. Nepaisant, kad Chiang Kai-shekas, kaipo Amerikos imperialistų lakiejus, visokiais būdais bandė provokuoti činiečius prieš Sovietus, tačiau jam tas neisdegė. Gyvenimas privertė Činijos valdžią užmegsti draugiškus ryšius su Sovietais.

Nei joki Grigaitių, Simučių ir kitų buržuazijos bernų amėsėjimai nepadarys Sovietų Sąjungos imperialistų talkininko, o pavergtų tautų priešo.

Šitie menševikų, klerikalų ir visos buržuazijos melai prieš Sovietų Sąjungą daromi tuo tikslu, įdant atsaldžius darbininkus nuo Sovietų Sąjungos, kad paruosus imperialistams kelius karti prieš Sovietų Sąjungą. Darbininkai privalo tai įsitęmyti ir atatinkamai reaguoti į ne-naudėlius!

Drg. Ks. B. Karosienė Rašo, kaip Kolchozininkai Dirba ir Dalinasi Savo Darbo Vaisiais Bucharos Apielinkėj

(Pabaiga)

Apžiūrėję sovchozą, važiuojame į kolchozą. Šio kolchozo gražiausias namas, buvusio turtingo kūloko gyvenimas, dabar įrengtas kaipo mokykla vaikams ir mažiems priežiūrai.

Kolchozas susiorganizavo 1930 metais. Iš syk tik 17 ūkininkų prisidėjo. Dabar jau priklauso 160 ūkininkų—viso čia 660 ypatų.

Pradžią buvo labai sunki, nes dar likusieji kunigai (mulos) organizavo kampanijas prieš kolektyvizaciją, o kadangi ūkininkai daugiau atsilikę buvo, tad tas kiek tiek pavėkė ir kai kurie žiūrėjo skeptiškai į kolchozus. Prie to vietomis kūloakai organizavo sabotazus. Dabar jau kas kita. Kolektyvis darbas neša gerą vaisių, visi patenkinti. Niekas jau nekleuso kunigų—bažnyčios pavestos klubam.

Šiame koichoze 325 hektarai dirbamos žemės, kurių 247 hektarai užsodinti vata, 35 gyvuliniam pašaras, o likusieji sodai ir daržovės. Turi 50 jaučių, 21 arkli, 10 mulų, 4 verblūdus, 56 asilus ir daugybę karių, kiaulių ir avių.

Kiekvienas kolchozninkas, ap-art bendrį, turi savo karvę, ožką, vištų, sodą ir daržovių daržą.

Seni mediniai plūgai ir kiti įrankiai, kurie buvo naudojami mažų ūkininkų (kurie vertėsi iš kelių hektarų žemės) su kuriais neteji į kolchozą, jau sukrauti sudaužymai į jų neapdoja. Dabar jau naujausias mašinos duodamos tam darbu. Dabar žvelgiame į jukę—fabriką. Čia raštinė, moderniški gyvenimui namai, mokykla, mašinšapė, vandens tanka, gyvuliam namai, smėtonai atskirymui mašinos ir t. t. Šis kolchozas dabar gauna didžiulias mašinas laike sezono iš Sovietų Mašinų (Traktorių) Stancijos. Už tai pernai išpildė ir perviršijo savą planą ant 107 nuosimėjų.

Užbaigus sezoną rudenį (čia gruodžio mėnesį, nes tuomet vata baigiama rinkti), kolchozų valdyba išdailina nariams produktus, kuriuos valdžia duoda, ir pinigų, kiek priklauso už įdėtą darbo valandas. Šį metą gaus 20 nuosimėjų daugiau algos, nes geresnė tvarka darbe buvo. Jei kurie nariai serga, vistiek gauna algą ir savo dalį kitais produktais. Kadangi vaikams mokyklos ir maistas mokyklose veltui (mokama iš tam tikro sudėto fondo), tai nėra biednesnių bei turtingesnių kolchozninkų, nežiūrint kiek nedirbančių narių šeimynoj būtu. Kolchoz zinkai savo dalį produktų gali patys parduoti, jei nori. Niekas taitai nedraudžia.

Lankėm mokyklą. Čia yra 6 mokytojai del 170 vaikų. Mokytojauja 4 moterys ir 2 vyrai. Viena mokytojų, jauna, 16 metų metų amžiaus uzbekė. Jinai pati tik baigusį pradinę mokyklą. Vakaraus lanko darbininkų fakultetą, o dienom mokina vaikus, nes trūksta mokytojų. Jinai tiktai pradinę grupę mokina.

Iš suaugusių kolchozninkų 50 nuosimėjų lanko vakarinis kursas. Laikę pastarųjų 2 metų likvidavo be-

raštystę šiame kolchoze. Pirmiau, 1930 metais, tik 10 nuosimėjų buvo mokančių rašyti ir skaityti.

Šioj kolchozo administracijoje iš 5 vietų dvi užima moterys. Visos kolchoze moterys jau nusiėmusios "parandžia" ir pametusios senas tradicijas.

Ne tik šį kolchozą, bet ir kitą labai įdomų čia lankėm. Tai žydų tautos kolchozas "Darbas." Čia, sulyginus su pirmiau aprašytu, mažas, nes tik 70 suaugusių darbininkų, kurių 75 nuosimėčiai moterys.

Kolchozas turi 80 hektarų žemės (pačiam Bucharos priemiestyj). Iš tų 40 hektarų vata apsodinta, o kita 40 hektarų daržovėmis, vynuogės, ganyklos ir vištinninkai.

Čia matėm naujausias rūšies sviestūi daryti mašinas ir vištinnkam perėti inkubatorius. Kas link vaikų mokyklų ir mažiems priežiūros, nekalbėsiu, nes tas tipiška pirmiau minėtiem kitose vietose.

Įdomu tas, kad vienam name įsteigtas puikus mažas muzėjus bei raudonas kampas, kur visokie plakatai, statistikos ir užrašai parodo, kaip prie caro valdžios žydai buvo persekiojami. Jiems nebuvo leidžiama turėti nejudinamą muosavybę, raštą bei proletarui tapti pramonininku. Aiškinama, kiek pogromų įvyko ir jų pasekmės. Bucharoj gyvena 10,000 žydų. Uzbekistane randasi apie 70,000 žydų. Jie turi savo spaudą ir kultūrą. Labai įdomus šis raudonas kampelis komunoj.

Bucharos rajone yra 160 didelių kolektyvių ūkių. Čia 99.7 nuosim. ūkių kolektyvizuotų. Visam gi Uzbekistane 83 nuos. kolektyvizuotų. Vatos auklėjimas šiais metais trigubai paaugo. Sovietų Sąjungoj vatos nepri-gulmybė jau užtikrinta.

Mums parakojo, kaip sunku buvo pirmus metus kolektyvizacijos nugalėti senas tradicijas. Vyrai nėjo vatos rinkti į laukus, nes skaitė, kad tai moterų darbas, ir jiems peržema tuo užsimti. Moterų tam darbu taipgi trūko. Per ilgus metus, kuomet V. Azijoje pradėjo sodinti vatą, moterys dirbo, rankomis rinkdamos. Dabar ne tik rankomis, bet jau didžiama kolchozų turi mašinas. Vyrai ir moterys be skirtumų dirba laukuose—dirba brigadomis ir lenktyniuoja darbe.

Ši vatos neprigulmybė, už kurią ėjo smarki agitacija V. Azijoje ir kurią beveik jau atsiekė, parodo teisingą Sovietų valdžios liniją nacionaliam klausime. Sovietai per kolektyvizaciją įtraukė į objektyvę kovą net daugiausiai atsilikusias mases—tai ūkių darbininkus. Uzbekai, kurie per ilgus metus buvo prislęgti rusų žemvaldžių ir kapitalistų, kuriems reikėjo šestą dalį atiduoti už taksas, ko-vojo sykiu su rusais ūkininkais ir darbininkais prieš tuos prispaudėjus. Šian-dien jie pilnai įrodo, kad įvertina nacionalę liniją Sovietų, ir dirba dėlei socialistinės statybos ir perorganizavimo žemdirbystės. Tiek apie ūkininkus. Dabar apie pramonės darbininkų skaičiaus padidėjimą.

Darbo "Artelės"

Labai įdomu buvo patirti, kaip ši šalis, kuriai pirmiau nebuvo pavelinta statyti dirbtuvių, kuri tik buvo išnaudojama kolonija, kurioj didžiama buvo ūkio darbininkų sluogsniai, dabar socialistinei statybai einant (ten kur žalioji medega raudoni), auklėjasi pramonės proletariata.

Čia, Bucharoj, per daug metų pagarsėjusi pramonė buvo kaurų gamyba. Bet kaip teko patirti, tai buvo gaminama tik namų artizanų. Visi tie kaurai buvo skirtingų spalvų ir audimų, nes juos audė rankinėm staklėm uzbekės moterys namuose. Už juos pirkliai, perėmę nuo jų, imdavo didelius pinigus.

(Tasa 3-čiam pusl.)

DARBININKŲ KLASĖS REIKALAI IR VIENYBĖ

(Pabaiga.)

Paskui, kiek žemiau, išplūdė "bimbinius" fanatikais, klika, gizeliais ir t. t. rašo: "jau laikas jums (bimbiniams) būtų susiprast, laikas susivienyti opozicijai su pozicija.—Ir šaukia, —Lai gyvuoja "Naujoji Gady-nė" ir opozicija... šalin bimbizmas..."

Paviršutiniai išrodo, lig kad ir jie trokšta vienybės, bet tik niekas daugiau, kaip veidmainystė. Beje, įterpta šūkis ir "už" Komunistų Part., bet tik del sumetimo pėdų. Virš paduota citata aiškiai parodo, kokios vienybės jie nori. Jie nori, kad darbininkai eitu į Prūseikos buėlių ir padėtu jam draskyti revoliucines organizacijas ir visą judėjimą. Kad Prūseika ir Ko. tą daro, rodo eilė faktų. Gerai atsimename, ką padarė su ALDLD II ir VI apskričiais ir ką dabar daro su LDS ir APLA, ir visur, kur tik progą gauna, dirba destruktivj darba. Tokie dalykai perdaug aiškūs, kad nesusprasti ir darbininkai nesiduos savęs apgaut.

Demagogijos irgi "meisteriali." Mesti šūki: "lai gyvuoja "N. G." ir opozicija," ir tuo pačiu kartu, "lai" gyvuoja Komunistų Partija, tai lyginai šaukti: lai gyvuoja kapitalizmas ir komunizmas. Bet sklokininkai tą daro, ir Prūseika deda savo gazieton tokias nesą-mones ir jomis peni savo skai-tytojus. Reikia stebėtis, kaip nuo savęs šalin iš karto darbi-ninkų masę, kaip ta teorija auk-sinio vidurio, trisianti marksi-stiniais žodeliais oportunistinę praktiką, privodęjanti išties sofizmo eile, kad ne metas re-voliuciniai žygiai daryti ir t. t..." (Lenino Raštai, No. 10, p. 92).

Ar ne taip yra su Prūseikos "linija"? Kaip tik taip, kaip Leninas nurodo. Galima dra-siai sakyti, kad buvusios Rusi-jos Boševikų Partija, apsiava-lus nuo tokių tūpėtojų, kaip Prūseika ir Ko., išėjo pergalin-ga. Tad, darbininkai, kuriems dar atrodo Prūseikos veidas ne-aiškus—yra abejonių, reikalina apsparstyti, kur link veda Prūseikos "linija." Skaityti Lenino Raštus, ta padariusi vis-os abejonės išsisklaidys. Reikalina dar pridurti, kad dar 1931 metais Komunistų Inter-nacionalas padarė pareiškinimą Prūseikos klausimu. Rodos, to jau tuomet turėjo pakakt. Juk tai pasaulinis štabas kalba. Štai ištrauka to pareiškinio: "...Imdamas taiti domėn, Komunistų Internacionalo Pildoma-sai Komitetas šaukia visus klasiniai sąmoningus lietuvius darbininkus, ypač tuos, kurie buvo per Prūseikos ir kitų de-magogiją suklaidinti, bet kurie nori stovėti klasinės kovos ir komunistinio judėjimo pusėj,—kad visi tie darbininkai tuojaus ir ant visados nutrauktų ryšius su Prūseika..."

Dabar tenka paklausti: ar manote, kad pasitaraujate Komunistų Internacodalui, eidami su Prūseika ir Ko. ir remdami jį medžiagimiai? Tai klausimas ne tik Eastono, bet ir visiems Prūseikos pasekėjams, kuriems ištikrujų apėina komu-nistinis judėjimas.

V. Lientus.

EX-MILIONIERUS PASIKORS

NEW YORK. — Polietijos kalėjime pasikorsė buvęs Colorado Springs milionieris, kuris prigavingais šėrais ir įvalriais šmugelinis buvo susikro-vēs \$2,000,000. Paskutiniai laikais buvo nubankrūtavęs ir atvažiavo New Yorkan daugiau žioplių įješkoti, kuriems galėtų kisenius išvalyt. Buvo areštuotas kaip žulikas.

"Džentelmanai, mes jau čia!" tarė bedarbiai maršutuojai Garneriui ir Curtisui, kuriėdu taip labai priešinosi Afganųj Maršavimui Washingtonan.

A. L. D. L. D.

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija (ALDDL) suorganizuota 1915 metais po vardu „LDDL“. Jos gyvavimas iki 1919 pabaigos ir 1920 metų pradžios buvo silpnas. Nuo 1915 iki 1920 metų, tai yra per penkis metus, ji išleido tik penkis knygas: „Karė Ko-Delei“, „Jono Biluno Biografija“, „Ant Rytijos Po Socialės Revoliucijos“, „Istorija Socializmo Suvienytose Valstijose“ ir „Atmosfera Arba Oro Gazai ir Jų Ypatybės“. Penki metai ir penkis knygos. Visos jos turi 1,200 puslapių arba per penkis metus išleista tiek rašto, kiek dabar ALDDL išleidžia į pasaulį, bei du metus. Iš penkių išleistų pirmųjų knygų vertomis pasilieka tik tai „Karė Ko-Delei“ ir „Atmosfera...“ Antras ir trečias leidinys nenaudingi dabartiniai metu, o ketvirtas leidinys tik dalinis istorinės vertės turi.

Proletarinė revoliucija Rusijoje ir 1919 metais įsikūrimas Komunistų Internacionalo smarkiai paveikė ir Lietuvių Socialistų Sąjungą Amerikoje ir kartu į visus darbininkus. Kairieji social-demokratai dėjosi prie kūrimo Komunistų Partijos ir atsirubėžavo nuo socialpardavikų. L.S.S. veik visą stovį į kairįjį sparną. Masių stumiami „kairėjų“ ir pripilakėliai inteligentai: Butkai, Prūseikos, Karaliai ir kiti. Atsimetė nuo socialpardavikų, arba, kaip juos tada vadino, „smalavirijų“ ir Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija. Bet jos išdinininkas K. Liutkus pasigrobė LDDL organizacijos kelis tūkstančius išdo ir pasiskelbė, kad jis laikysis su smalavirijų L.S.S., kad jis neis prie Komunistų Partijos ir neduos išdą. Bylinėtasi po teismus, bet tik dalis išdo atgauta. Smalaviriai su K. Liutku pasilakė didelę dalį narių sumokėtų pinigų.

Reakcija ir ALDDL

Jungtinių Valstijų viešpataujanti klasė, su Palmeriu priešakyje, pradėjo atakas ant jaunojo komunistinio judėjimo. Į trumpą laiką buvo išduota 6,328 varantai areštuoti komunistus ir „anarchistus.“ Areštuota 4,138, deportavimui paskirta 1,119, ir išdeportuota 505. Išdraskyta organizacija, veržėsi policija į Komunistų Partijos narių namus, draskė grindis, įsiekė „bombų“ ir literatūros, daug spaustuvės, grovė ir draskė. Tai buvo pabaigoje 1919 ir pradžioje 1920 metų. Komunistų Partijos pagrūstos pagrindin, su jomis pagrindėje atsidūrė ir Lietuvių Komunistų Sąjunga, kuri Dešimtam Suvažiavime, 1919 m., persiorganavo iš Lietuvių Socialistų Sąjungos.

Nariai LDDL pasipiktino savo grobikiškais viršininkais K. Liutkumi ir smalaviriais. L. K.S. nariai ir taip kairiesnieji darbininkai buvo pilni ūpo, nepaisant reakcijos, visi degė neapykanta linkui K. Liutkaus ir smalavirijų. Visas kairysis sparnas metasi į pagelbą einianiams nariams LDDL organizacijos. Kur tik buvo LKS kuopa, ten tveriasi Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos kuopa. Viena, kad veikti viešai, kad palaikyti ryšius su masėmis, antra, kad sudarius apšvietos ir kultūros komunistams gelbėjančią organizaciją. Nariai buvusios LDDL ir naujai sutvėrtų kuopų turėjo visuotiną suvažiavimą Brooklyne 1921 metais ir galutinai sutvėrtę organizacijos reikalai ir priimtas Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos (ALDDL) vardas. Nuo 1920 metų prasidė-

da organizacijos neišpasakytai smarkus augimas nariais. Jeigu pirm smalavirijų atskilimo LDDL turėjo tik kelis šimtus narių, tai pabaigoje 1921 metų organizacija jau pasiekė kelis tūkstančius narių.

ALDDL organizaciją išauklėjo ne koki individuali, ne atskiri asmenys, bet Lietuvių Komunistų Sąjungą, kuri buvo dalimi Amerikos Komunistų Partijos. Visi LKS nariai tapo ALDDL nariais ir jie traukė simpatikus į šią organizaciją. Žinoma, buvo ir karjeristų, kurie LKS narių vaisius bandė pasisavinti, save skelbdami „papėmis“ ir „mamėmis“ mūsų organizacijai. Tolimesnis gyvenimas parodė, kad tie „papės“ ir „mamės“—Prūseikos ir Steponavičiai—nukeliavo savo pirmtakūno K. Liutkaus keliais. Pakairėjus klasių kovai, reikalaujant darbininkų kovoms smarkesnio judėjimo, jie ne tik nustojo jį, bet trukdė mūsų organizaciją ir net jos vardu vadindamiesi varė draskymo ir skaldymo darba. Bet kaip smalaviriams nepavyko sunaikinti LDDL, taip ir jų pasekėjams Prūseikoms, Seiniams Vincams, Matuliams, Steponavičiams ir kitiems oportunistams nepavyko sunaikinti ALDDL. Mūsų organizacija apsiavė nuo jų, kur jie buvo sugriovė kuopas: 15, 45, 70, 93 ir 105 jos liko atsteigtos ir tiesia proletariato kovos darbus.

Mūsų Knygos—Apšvieta

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija stato savo tikslu leidimą tokių knygų, kurie tarnauja dvasiniam ir ekonomiam darbininkų mišnių pakėlimui, auklėjimui darbininkuose solidarumo ir šiaip plėsti jų žinojimo ribas. Leidžiant knygas iš dalies literatūros, įvairių mokslo šakų, bet labiausiai rūpinantis leisti raštus, gyvūdenančius darbininkų klasės reikalus, bei raštus, išsiančius mokslo socializmo teorijos ir praktikos klausimus. ALDDL ir šiaip visokiais būdais stengiasi šviesti lietuvius darbininkus, kaip tai: rengiant prakalbas, prelekcijas, apšvietos vakarus, perstatymus ir kitokiems būdais. Mūsų organizacija nuo savo susiorganizavimo yra išleidus šimtus tūkstančių darbininkų lapelių ir paskleidus darbininkų tarpe. Mūsų organizacija yra surengus tūkstančius prakalbų ir kitokių apšvietos susirinkimų. Mūsų organizacija kas metai surenka tūkstančius dolerių įvairioms proletariato kovų kampanijoms. Mūsų organizacijos nariai, vien po fašistinio perversmo Lietuvoje, sukėlė apie \$8,000 lietuvių darbininkų pašalpai. 1931 metais ALDDL kuopos sukėlė virš \$3,000 del Komunistų Partijos, „Daily Workerio“ ir kito tarptautinio judėjimo. ALDDL kuopos ir nariai bpo ir yra geriausiais rėmėjais lietuvių komunistinių dienraščių „Laisvės“ ir „Vilnies“, pagelbėjo įsteigti tuos dienraščius ir ngolatos juos platina, darbuojasi gavime naujų skaitytųjų ir atnaujinime prenumeraty, palako tam tikslui komisijas, platina juos, brošūras, lapelius ir knygas. Mūsų organizacijos nariai su didžiausiu pasitikėjimu Komunistų Partijai ir pasibjaurėjimu atrėmė renegatų pasikėsimus ant „Laisvės“ ir „Vilnies“ ir pamerkė juos priimdami šimtus rezoliucijų. Mūsų kuopos Komunistų Partijos Rinkimų Kampanijai per Centro Komitetą pasiuntė virš \$600, o dar daugiau sukėlė ir pridavė ant vietos Komunistų Partijos vadovų a janciosis įstaigoms. Mūsų kuopos energingai rėmė ir alkanųjų maršavimą į Washington, kuriam į trumpą laiką sukėlė kelis šimtus doli-

rių pinigais ir teikė maršuojamą pagelbą ant vietų. Nėra tokio darbininkų klasės kovos darbo, kampanijos ar žygio, kuriam neteiktų paramos ALDDL kuopos ir nariai. Kiekvienas streikas, kiekvienas susirėmimas proletariato su išaudotojais atrandą paramą iš ALDDL organizacijos.

Vienok iki šiolei buvo ir yra svarbiausias mūsų darbas ir švietimas darbininkų, tai leidimas knygų. Viso ALDDL yra išleidus 35 skirtingas knygas. Kurios sudaro apie 20,000 puslapių spaudos. Tik kelias leidinių yra netinkamos knygos. Darbininkų apšvietimui įmonėms buvo ir yra mūsų knygos: „Ugnyje“, „Karalius Anglis“, „Aliejus“—apsakos. „Komunizmo A-B-C“, „Karolius Markso Teorijos Sistema“, „Istorinis Materializmas“, „Politinės Ekonomijos Pamatai“, „Caro Kalėjimuose“, „Leninas“, „Istorija Klasių Kovos Amerikoje“, „Religija“ du tomai ir daugelis kitų knygų, teikiančių pamatinį mokslą. Apie Sovietų Sąjungą išleista „Rusija 1919 metais“, „Rusijos Istorija“, o šiemet iš spaudos išėjo labai naudinga knyga „Sovietų Sąjunga Penkioliktis Metas“. Išleista gamtos mokslo reikalais raštų, sveikatos klausime ir kitais. Mūsų organizacija yra tikras švietėjas lietuvių darbininkų masių! Kiekvienos knygos spausdiname tūkstančius ir tie tūkstančiai pasiekia įvairias kolonijas ir miestus. Reikia pasididžiuoti turint išauklėtą tokią organizaciją. Reikia dar daugiau pasipiktinti tais, kurie bando sugriauti darbininkų kultūros ir apšvietos revoliucinę organizaciją!

Kaip Tapti ALDDL Nariu

ALDDL turi kuopas Brazilijoje, Uruguajuje, Argentinoje, Kuboje, Francijoje, Sovietų Sąjungoje, Kanadoje ir kiekvienam mieste, kur tik yra susipratusių lietuvių darbininkų, Jungtinėse Valstijose, Amerikoje. Mūsų kuopos gyvena šaltose British Columbia—prie Alaskos, jos gyvena Brazilijoje. Jas rasime Kanadoje ir pietų valstijose, jos veikia pakraštyje Ramiojo vandenyno ir ant Atlantico krantų. Plačiai išsiplėtė ALDDL! Garsiai skambina šios penkis rades! Priešai neapkenčia ALDDL organizacijos, laukia jos mirties!

Išpildykite žemiau paduota blankutę ir siųskite į centrą kartu su jūsų duokle \$1.50, o tapsite ALDDL nariu.

Vardas .....

Pavardė .....

Adresas .....

Miestas .....

Kiek siūniate \$..... Valstija .....

Siųskite:

D. M. SOLOMSKAS
46 Ten Eyck St.,
Brooklyn, N. Y.

Drg. K. B. Karosienė Rašo, kaip Kolchozininkai Dirba ir Dalinasi Savo Darbo Vaisiais Bucharos Apieilinkė

(Tęsa iš 2-ro pusl.)

Prie blogos jutų bei molinių namukų šviesos, priešėnovės varstotų ir dažų puodų ilgas valandas dirbo pagaminimui tų kaurų vyrų ir moterų artizanai. Dabar statomi „artelės“, kur šie artizanai kviečiam prisidėti. Viena tokių teko lankyti. Čia dirba 350 darbininkų. Audžia brangų šilką ir kaurus, taipgi ranta kų speka varomom mašinomis, bet kurios žymiai pagerintos. Šie artizanai turi palengva priprasti prie mechanizacijos. Be to, ne visur ji pajėgiama tuojaus įtaisyti. Dirbtuvė erdvinga,

Smalaviriai No. 2, Seni Vincas, Matuliai ir kiti grobė kiek tik galėjo narių sunkiai uždirbtus centus, jie džiaugiasi kiekvieną mūsų nepasisekimu ir tuojaus ekubinasi apšaukti ALDDL gyvuojančias kuopas mirusiomis (Vilkelis ir kiti.) Tas tik parodo, kaip darbininkų klasės priešai neapkenčia ALDDL organizacijos, kaip jie trokšta mirties jos vienos ar kitos kuopos, kaip jie pikta rąkose prie kiekvieno mūsų pasisekimo!

ALDDL kuopa gali sudaryti 5 nariai. Narys moka 50 centų įstojimo, iš kurio pusė eina į centrą, o pusė lieka kuopai. Narys moka metinių duoklių \$1.50 ir už tuos pinigus gauna visas ALDDL išleistas tuometi knygas, kurios siekia apie \$4.00 vertės. Mūsų organizacija išleidžia mažiausiai dvideles knygas į metus laiko. ALDDL kuopos sekmingesniai veikimul apsijungę į apskričius. Viso turime penkiolika apskričių. ALDDL palaiko artimus ryšius su kitomis lietuvių darbininkų organizacijomis Jungtinėse Valstijose ir gyvenančiais kitur.

ALDDL turi ir apie 100 pavienių narių, tai ten, kur yra mažai lietuvių darbininkų ir jie negali sudaryti kuopa. Bent kur gyvenantis darbininkas ir norintis būti organizacijos nariu, jis gali tapti atsikreipdamas tiesiai į centrą ir mokėdamas savo duokles, kaip pavienis narys.

Darbininkas, norintis įstoti į ALDDL ir nežnantis ar pas juos yra kuopa, gali kreiptis į centrą ir jis bus sujungtas su kuopa, jeigu tokia yra, o jeigu ne, tai bus palaikomas pavieniu nariu.

Dabar yra vėjus už naujus narius į ALDDL. Vajaus metu nėra įstojimo, narys moka tik \$1.50 duoklių ir gauna šiu metų knygas. 1932 metais išleidome dvi labai naudingas knygas: „Religija“ ir „Sovietų Sąjunga Penkioliktis Metas“, abi jos turi veik 600 puslapių. Naujai stojantis narys, šio vėjus metu, kuris yra tik iki 1 d. sausio, 1933 metų, gali pasirinkti bile knyga iš mūsų senesnių laidų už \$3.00 dykai, už kurias nereikės mokėti nei vieno cento. Stokite į revoliucinių darbininkų organizaciją! Atminkite, kad darbininkų galybė yra vienybėje!

WILKES BARRE, PA.

Iš Aido Choro Metinio Susirinkimo

Aido Choro metinis susirinkimas įvyko gruodžio 5 d.; buvo labai ilgas ir svarbus. Buvo svarstyta Choro persikėlimas į naują Darbininkų Centrą. Kada visi choristai išsireiškė savo mintis, nutarta pasilikti, kur dabar būna, kol Centras susitvarkys, ir nutarta paaukoti \$10 palaikymui centro.

Komisija pranešė, kad bus surengtas balius sausio 28 d., 1933 m., Darbininkų Centre. Nutarta parsitraukti 20 Red Song Books ir mokintis angliškų dainų.

Nutarta laikyti susirinkimus nuo pamokų atskirai su diskusijomis kas mėnesį.

Svarstyta Okteto palaikymas; nutarta, kad organizacijos kurios kviečia Oktetą išpildyti programą, turi pasirūpinti visus iškaščius, kaip kelionę, taip ir mokytojai.

Taipgi buvo svarstyta choro plildymas programos organizacijų parengimuose. Choras sutiko, kad mokytoja pareikalautų atlyginimo \$2 bižniskuose parengimuose ir choristai būtų įleidžiami veltui.

Mokytoja pranešė, kad K. P. parengimuose, demonstracijose, prakalbose bei apvaikščiojimuose patarnaus veltui.

Prisirašė vienas naujas narys S. Augaitis.

Kadangi tai buvo choro metinis susirinkimas, tapo išrinkta nauja valdyba ateinantiam metam: org. E. Miliauskas; prot. rašt. J. Visockis; fin. rašt. J. Kertulis; išd. J. Vitkūnas; koresp. O. Zdanūtė. Gaidų komisija: D. Zdanūtė,

Sovietų Sąjungoj privilegijas, 2 mėnesių apmokamų prieš ir po gimdymų. Todėl nestebėtina, kad kurie artizanai gali, visi dedasi prie šiu „artelių.“ Jie savo mokslą ir patyrimą suteikia gerinimui tos pramonės. Iš tų „artelių“ palengva auga didžioji kaurų ir šilko pramonė V. Azijoje, kuriai lygios išdirbime nepaprastų brangių kaurų nėra pasaulyje. Sykiu auga V. Azijoje pramonės proletariatas.

Ne tik šie, bet ir kitokio amato (išdirbimui molinių indų, rankų darbo rakančių, arkliam balnų ir t. t.) „artelės“ statosi labai sparčiai.

Skūros (Karakul) Fabrikas

Šis fabrikas išdirbimui brangių skūrų (karakul) yra senas. Seniau jame dirbo apie 15 darbininkų. Dabar išstatytas didelis fabrikas, kuriame dirba 400 vyrų ir moterų darbininkų. Vienam sezono išdirba 600,000 „karakul“ skūrų ir 100,000 kitokių. Skūras gauna iš sovchozų Bucharos rajone. Šis fabrikas pagelbsti V. Azijai įsigyti mašinas ir kitokius reikmenis, kurių trūksta, nes šios skūros gaminamos eksportui ir už jas gauna didelius pinigus.

Lankėm ir kitus fabrikus skūrų, cukraus, elektros stotį ir t. t. Užteks tiek paminėti, idant nurodyti pramonės augimą, šalyje, kur buvo tik ūkininkų sluogsniai. Daug jų buvo kilnojantieji—sezoniniai gyventojai. Dabar pasilieka prie vietų, mokosi darbininkų fakultetuose.

K. B. Karosienė.

BELETRISTIKA IR POEZIJA

10) MATULAITIS Kaip atsirado dievai ir tikyba ..... 36 kap.
11) Iš kur kilęs žmogus (su paveikalais) ..... 50 "
12) ČUDNOVCEV Kas tokie yra šventieji Romos tėvai ..... 10 "
13) SEIMAN Dievas ir kapitalas ..... 25 "
14) SEIMAN Religijos dora ir proletarinė dora ..... 20 "
15) BERKAVA Ar yra diekis ..... 15 "
16) OLIUTIN Kolchozinis judėjimas ir kova su religija ..... 20 "
17) POKROVSKIS Kam reikalingos religinės šventės (Kalėdos) 10 "

APIE SOCIALISTINĘ STATYBĄ

19) FRANCKONAS Dniepro statyba (dailiu viršeliu, su paveikais) 35 "

POLITINĖ LITERATūra

20) LIESKOV Barizavai's eina fašizmo keliu ..... 15 "
21) JACIEVICIUS 15 metų proletarinė revoliucija ..... 30 "
22) SKARDZIUS Nacionalia kultūros darbas Sovietų Baltarusijoje lietuvių darbo masių tarpe ..... 40 "

MOKYKLOS KNYGOS

23) PETRAITIS Mokyklis ir dirbė (elementorius, nauja laida) 40 "
24) PIGUYLEVSKIJ Bolševikas (pirmoji po element. knyga) 70 "
25) SINIAVOKA Lenino keliu I dalis ..... 1 rub. 15 kap.
26) SINIAVOKA Lenino keliu II dalis ..... 1 rub. 60 kap.
27) LOIKA Aritmetikos uždavinys (1 metas) ..... 1 rub.
28) PISARČIKAS Matematika III polietchninės mokyklos grupėj 55 k.

Visų šių knygų reikalaukit Baltarusijoje savo ralonu knygtuose. Užsakyti ir pirkti galima Minske Baltarusijos Valstybinės Leidyklos centraliniam knygtine Leninskaja 15

Maskvoj M. TVERSKAJA 61 (kampas Tverskoj ir Strastnogo). Užsienio draugai gali užsakyti knygas per „Meždunarodnaja knyga“ Moskva, Kuzmetkij most, 18 arba „Amkniga“ Corporation, 258 Fifth Avenue, NEW YORK, N. Y.

Visi gali užsakyti per „Raudono Artojo“ redakciją—Minsk, Sovietskaja 63 (per dr. Šiek). Arba galima užsakyti per „Laisvę“, 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

BVL NC SEKRETORIUS LIETUVIŲ SEKCIJA.

A. Valinčius ir J. Karpus. Parengimų komisija: J. Krutu-liūtė. V. Globičius, O. Zdanūtė, P. Mazlavetskas, J. Grušljonis.

Pastaba choristam: Kadangi choras nutarė mokintis „Alkį“, tai yra choristų privalumas atsilankyti į kiekvieną pamoką, nes „Alkis“ nėra labai mažas veikalas, ypač dainos, ir žinoma, kad yra daug prie ja mokintis.

Choro Korespondentė,
O. Zdanūtė.

“PRIEKALAS“ NUPIGINTAS IKI 15 CENTU

Atėjo naujas „Priekalas“ No. 9 ir No. 10 atskirose laidose. Tai labai naudingas žurnalas, didelio formato, turi 48 puslap., daug paveikslų, eilių, apsakų, politinių raštų, kritikos ir žinių iš viso pasaulio. Pirmusia kaina buvo 20 centų, dabar, atsižvelgiant į šiuos laikus, kaina nupiginta iki 15 centų. Pavienio numerio su persiuntimu kaina 20 centų. Kas ima nemaziau 5 egzemplirų, mes persiuntimą apmokame. Žurnalas yra spausdinamas Sovietų Sąjungoje ir todėl yra daug žinių apie SSSR. Organizacijos, chorai ir platintojai siųskite užsakymus:

D. M. SOLOMSKAS
46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

PER “LAISVĖ” GALITE ĮSIGYTI REMINGTON TYPEWRITERS

“Laisvė” gali pristatyti jums į namus šių metų, vėliausio išdirbimo, su naujais patobulinimais

TYPEWRITERIUS—RAŠOMAS MASINELES

Portable mašina, tik šį rudėnį patobulinta su naujais parankumais prietaisais dabar galima ją įsigyti per “Laisvę.”

KAINA \$60.00

Labai svarbu mokinant vaikus duoti jiems moderniškas mašinas. Nes ant senų mašinų yra skirtingi “keyboards” ir tas gadina darbo sistemą. Įpratus vienai, vėliau sunku persilaužti kitais, ant naujos sistemos “keyboardo.”

RAŠYKITE: “LAISVĖ”
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Visi Pirkit, Skaitykite Ir Platinkit

Baltarusijos Valstybinės Leidyklos Išleistas Knygas Lietuvių Kalba!

- APIE KOLEKTYVIZACIJĄ IR ŽEMES OKI KAINA:
- 1) MICKOVAS Šeši drg. Stalino nurodymai kolektyvų gam. 30 kap.
  - 2) MASKOLIOV Pieno ūkis vartojančiam ruože ..... 15 kap.
  - 3) ŽURIK Kaip išauginti geri paršai ..... 8 kap.
  - 4) ŽURIK Kaip silosuoti pašarai ..... 5 kap.
- BELETRISTIKA IR POEZIJA**
- 5) SOVELJEV Kambarys N. 13 (caro valdžios nuvertimas) ..... 30 "
  - 6) OLENTKOV Kovos dienos ..... 15 "
  - 7) O. TRIZMA Batsiuvis—milžinas (“Skorochoch” aprašymas) 45 "
  - 8) GORELIJ Sausio 8-toji ..... 25 "
  - 9) ŽALIONIS Andringosios jėgos, eilės ir poemos (daili tvirtu viršeliu, su poeto atvaizdu) ..... 2 rub.
- ANTIRELIGINĖ LITERATūra**
- 10) MATULAITIS Kaip atsirado dievai ir tikyba ..... 36 kap.
  - 11) Iš kur kilęs žmogus (su paveikalais) ..... 50 "
  - 12) ČUDNOVCEV Kas tokie yra šventieji Romos tėvai ..... 10 "
  - 13) SEIMAN Dievas ir kapitalas ..... 25 "
  - 14) SEIMAN Religijos dora ir proletarinė dora ..... 20 "
  - 15) BERKAVA Ar yra diekis ..... 15 "
  - 16) OLIUTIN Kolchozinis judėjimas ir kova su religija ..... 20 "
  - 17) POKROVSKIS Kam reikalingos religinės šventės (Kalėdos) 10 "
- APIE VAIKŲ AUKLĖJIMĄ**
- 18) ZAREČNAJA Vaikai kolchoze ..... 25 "
- APIE SOCIALISTINĘ STATYBĄ**
- 19) FRANCKONAS Dniepro statyba (dailiu viršeliu, su paveikais) 35 "
- POLITINĖ LITERATūra**
- 20) LIESKOV Barizavai's eina fašizmo keliu ..... 15 "
  - 21) JACIEVICIUS 15 metų proletarinė revoliucija ..... 30 "
  - 22) SKARDZIUS Nacionalia kultūros darbas Sovietų Baltarusijoje lietuvių darbo masių tarpe ..... 40 "
- MOKYKLOS KNYGOS**
- 23) PETRAITIS Mokyklis ir dirbė (elementorius, nauja laida) 40 "
  - 24) PIGUYLEVSKIJ Bolševikas (pirmoji po element. knyga) 70 "
  - 25) SINIAVOKA Lenino keliu I dalis ..... 1 rub. 15 kap.
  - 26) SINIAVOKA Lenino keliu II dalis ..... 1 rub. 60 kap.
  - 27) LOIKA Aritmetikos uždavinys (1 metas) ..... 1 rub.
  - 28) PISARČIKAS Matematika III polietchninės mokyklos grupėj 55 k.
- Visų šių knygų reikalaukit Baltarusijoje savo ralonu knygtuose. Užsakyti ir pirkti galima Minske Baltarusijos Valstybinės Leidyklos centraliniam knygtine Leninskaja 15
- Maskvoj M. TVERSKAJA 61 (kampas Tverskoj ir Strastnogo). Užsienio draugai gali užsakyti knygas per “Meždunarodnaja knyga” Moskva, Kuzmetkij most, 18 arba “Amkniga” Corporation, 258 Fifth Avenue, NEW YORK, N. Y.
- Visi gali užsakyti per “Raudono Artojo” redakciją—Minsk, Sovietskaja 63 (per dr. Šiek). Arba galima užsakyti per “Laisvę”, 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.
- BVL NC SEKRETORIUS LIETUVIŲ SEKCIJA.

Ant Sių Stočių Galite Gauti “Laisvę” Philadelphia, Pa.

404 Race St.
S. E. 6th & Callowhill
6th & Noble Streets
6th & Noble Streets
6th & Fairmount
7th & Green
7th & Fairhill
7th & Poplar
3179 Richmond
259 South 6th
3rd & Lombard
N. E. Front & South
2nd & South
725 South 3rd
3rd & Catharine
823 South 3rd
1215 South 2nd
Franklin & Vine

LAISVOS MINTIES VARŽYMAS LIETUVOJ

Dr. V. Mikutaitytė, Tea-neck, N. J., persiuntė "Laisvę" laišką, kurį gavo nuo vieno draugo iš Lietuvos, apie laisvamanių judėjimo varžymą tenai. Rašoma, kad Raseinių apskrities Šimkaičių valsčiuje pernai įsisteigė skyrius Laisvamanių Etninės Kultūros Draugijos; bet įsisteigimas buvo labai sunkus:

"Tam susirinkimui buvome gavę vietą pas P. Šimkaičiuose. Bet kai reikėjo susirinkimą daryti, tai atėję radome duris užrakintas, ir susirinkimo daryti neleido. Kreipėmės į kitus, bet ir pas juos tas pat. Mat, visur davatkos rėkia, kaip padūkusios; kitos kunigo bijo. O gal dar nežinau, kad Šimkaičiuose stato naują bažnyčią? Tai ir kunigas yra."

"Daug dar Lietuvoje yra neišmanėlių; bijo kunigo. Kadangi niekur negavome būto, tai susirinkimą gavome padaryti tyrame ore: lauke susirinko kokie 150 žmonių, o gal daugiau. Susirinkime kalbėjo ir dr. J. Šliupas; taigi vis viena įkūrėme bedievišką draugiją. Nors, teisingai pasakius, Šliupas yra buržuazijos šūlas, bet vis dėlto prieš religiją nusistatęs."

"Narių tą dieną nedaug įsirašė, tik 18, tarpe jų ir tavo brolis Stasys yra. Dabar jau turime apipirkę žemės sklypelį laisvamanių kapinynui. Šis sklypelis yra Vadžgiryje prie Rymo katalikų ir liuteronų kapinių. O Vadžgiriui kunigas labai pyksta. Norėjo kaip nors darba

sutrukdyti; bet, turbūt, jam nepasiseks. "Šimkaičių skyrius veikia; nors nariais neskaitytinas, bet patvarus. Dabar tik laukiame, kol vyresnysis notaras patvirtins dokumentus kapinyno žemei, kuri mums kainuoja su dokumentais 1,200 litų; kiti pinigai jau sumokėti, tik trūksta dar 200 litų; gal reikės kreiptis į gerus žmones, gal kiek dar prisidės."

"Šiandieną aš daug žinau žmonių, kurie neitų pas kunigą, jei būtų Lietuvoj įvesta civilė metrikacija."

Redakcijos žodis.
Šliupo laisvamanybė yra suvalkiota. Tai jis su kunigais bučiuojasi, tai paskui "Romos kirkodilius" keikia, tai vėl apsisukęs kreipiasi į bažnyčią, pav., apsačiuoti. Po to iš naujo peizoja tuos savo prieštalius. Būdamas buržuazinis nuotaikos žmogus, jis nei negali būti tikru laisvamaničiu. Tik asmuo, kuris savo pasaulėžiūrą pagrindžia marksistiniu, istoriniu materializmu, tegali būti tikslus laisvamanybės skleidėjas. Šliupas niekad tokiu nebuvo ir nėra. Bet ir paviršutinei laisva manybei yra labai didelių kliūčių fašistinėje Lietuvoje, kur smetonininkai apgina kunigų privilegijas. Be to, galima iš laiško suprasti, kad panašiose draugijose, kaip viršminėta, darbuojasi ir revoliucinio nusistatymo žmonės, panaudodami įsias skleidimui klasinio supratimo tarp darbininkų ir valstiečių.

Sekstetas (L. Riktaravičiūtė, K. Jegeliūtė, M. Inzeliūtė, B. Muraziūtė, G. Muraškiūtė ir B. Stravinskiūtė) sudainavo tris angliškąs dainas labai gerai, tik negeras paprotys ant steičiaus kalbėtis tarp savęs. Oktetas (L. Riktaravičiūtė, K. Jegeliūtė, B. Muraziūtė, G. Muraškiūtė, K. Sabutis, J. Tamošaitis, J. J. Bacys ir V. Krasnitskas) sudainavo keletą dainelių vidutiniškai.

Vyrų Kvartetas (K. Sabutis, J. Tamošaitis, J. Bacys ir V. Krasnitskas) sudainavo keletą dainelių. Visiems akompanavo pianu K. Strižauskas. Prie užbaigos programą papildė pats Vilijos Choras vadovyste jauno mokytojo K. Strižausko.

Zvalgas.

WORCESTER, MASS

Gruodžio 6 d., 1932, kaip 8 val. vakare, atsibuvo L.S. ir D.B.D. mėtinis susirinkimas, kur buvo svarstoma draugijos dalykai ir renkama valdyba del 1933 metų.

Priimta dvi naujos narės: J. Norkienė, 34 metų amžiaus ir N. Zizienė 44 metų amžiaus. Organizatoriai neturi nei vieno naujo nario, nes bedarbių žiburėlio draugijėlės raportą išdavė draugas Ruseckas; pranešė, kad pastatė senoje operetė "Alkani Vaikai"; pelno pasekmių nepaskelbė, nes dar pilnai nesutvarkyta tikrietai; partraukė naujų knygų vaikūciams mokytis. Dabar seredos vakarais įvyksta rasybos ir skaitymo mokykla; pėnyoniomis mokinama dainų.

Priešfašistinio komiteto raportą išdavė Davidonis. Pranešė, kad buvo surengta vakarieniė, kurios pelnas eis del alkanųjų maršuotojų, kurie ėjo į Washingtoną. Buvo aukų rinkimas del alkanųjų maršuotojų. Kiek surinko, nepranešė.

Gruodžio 26 d., 2:30 po pietų, bus prakalbos po num. 29 Endicott St.

Balsuotojų klubo raportą išdavė J. Raulušaitis; pranešė, kad klubas su rinkimais lapkr. 8 d. užsiėmė; per savo egzistavimo laiką surengė 3 prakalbas, 1 diskusijas, 1 pikniką, išdailino 300 platformų lietuvių kalboj ir suvirė šimta anglų kalboj; padarė \$175, iš kurių buvo užmokėta už susirinkimus ir kitos išlaidos; aukavo \$10 del alkanųjų maršuotojų, o kitus pridavė Kompartijai.

T.D.A. raportą išdavė Ruseckas; pranešė, kad draugui Engdahl atiduota paskutinė pagarba, kuris numirė SSSR; taip pat pranešė, kad sutvėrė fondą del "išbėlavimo" svarbių politinių kalinių arba darbininkų, kuriuos sumiti gali laike demonstracijų; pranešė išdo stovj nuo rugs. 1931 m. iki lapkr. 1932 m.: įplaukė \$220.48; išmokėta \$339.52; trūkumas \$119.04.

P. Laugalis, draugijos narys, serga, bedarbis ir pašalpa išsibaigus; pranešė direktoriai susirinkimui. Susirinkimas nutarė parinkti aukų; ant vietos surinkta virš \$5; tikra suma nėpaskelbta.

Buvo delegatas iš S.L.D. J. Motiejaitis; pranešė, kad sausio 1 d., 1933, SLD turės parengimą 29 Endicott St., 7:30 vakare; įžanga 25c.; prašė, kad draugijos nariai atsilankytų į parengimą ir pagelbėtų išlaikyti namą.

Buvo delegatė iš L.D.S. 57 kp. Davidonienė ir J. Lukas; prašė paramos knygynui. Šis klausimas palikta kitam susirinkimui.

LS. ir D.B.D. nutarė numatinti naušimtį ant morgičio SLD namo, nuo 7% iki 5%.

Valdyba del 1933 metų buvo išrinkta šitokia: į pirminkus J. Petkūnas gavo 102 balsų, M. Stalulionis 71 bal-

WORCESTER, MASS.

Tarptautinio Darbininkų Apisąjūnio 13 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 18 d., 10:30 val. ryte, Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St.

Pereitą nedėdienį susirinkimas neįvyko, mat, keletas draugų buvo išvažiuavę į Bostoną LDS Apskričio konferencijoje. Dabar visi nariai susirinkite ir naujų narių atsiveskite. Bus iš mūsų distrikto atstovas ir patieks planus mūsų draugijos veikimui. Taipgi turėsime išrinkti ateinantiems metams kuopos valdybą.

Organizatorius. (297-299)

DETROIT, MICH.

ALDDL 52 kp. susirinkimas atsisub subatoj, December 17, 1932 ant Naujos Draugijų Svetainės, 25th ir Vernor Highway, 7:30 vakare. Visi nariai būkit, nes bus metinis susirinkimas ir rinksim naują valdybą. Sekr. N. Astrauskienė.

GREAT NECK, N. Y.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Amerikoje 64-ta kuopa rengia svarbią prakalbą, kurios įvyks trečiadienį, 21 dieną Gruodžio (Dec.), 1932, Z. Straukaus Svetainėje, 189 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y. Pradžią 7:30 val. vakare.

Kalbės d. K. B. Karosienė, kuri dalyvavo pasauliniame prieškariniame kongrese Amsterdam Olandijoje ir 3 mėnesius Sovietų Sąjungoje studijavo vaikų auklėjimo sąlygas. Taipgi dainuos Choras Pirmyn; bus deklamacijų ir kitokių pamarginimų. (297-299)

ELIZABETH, N. J.

Merginų oktetas Ufa, dalis Bangos Choro rengia fermerių ir fermerių šokių vakarą. Ypatingiausia apsiūngusiam fermeriui ir fermerkai bus duodamos smulkios dovanos. Įvyks 18 gruodžio (Dec.). Pradžią 8 val. vakare.

Jei vaikai kliudytų jus atsilankymui, tai dėl to nesirpinkite, nes rengėjai turi prirengti vaikam vieta, kur jie bus prižiūrimi. Įžanga tik 15c. ypatai. Tat visi traukite 18 d. gruod. į Liet. Darb. Klubu svetainę, 408 Court St., Elizabeth, N. J. (297-299)

HAMTRAMCK, MICH.

Jaunuoliai Tėmyk! "Ella May" choro nariai malonėkite dalyvauti susirinkime pėnyčioj, gruodžio 16 d., kaip 7:30 val. vakare, 3014 Yemens. Seni nariai atsiveskite naujų narių. Eleznora. (297-298)

JERSEY CITY, N. J.

Išklausykite delegatų raportą, kurie maršavo Washington. Kalbės James Smith is Hoboken, Ida Kaufman ir Albert Kington. Raportas bus išduotas 14 gruodžio, Turn Hall, 150 Webster Ave., Jersey City, N. J. Pradžią 8 val. vakare.

BALTIMORE, MD.

Tarptautinio Darbininkų Apisąjūnio svarbios prakalbos įvyks penktadienį, 16 gruodžio, 8 val. vakare, Tom Mooney Svetainėje, 20 Lloyd St. Bus rodomi paveikalai iš Sovietų Sąjungos darbininkų gyvenimo. Juos rodyt tik ką sugyžius iš Sovietų Sąjungos draugė E. J. Wheatly. Kodėdama paveiklės ji aiškina apie socialistinę kūrėybą darbininkų tėvynė.

CHESTER, PA.

ALDDL 6-to Apskričio Konferencijos Delegatams Pranešimas 18 d. gruodžio atsisub ALDDL 6-to Apskričio konferencija, Lietuvių Klube, 339 E. 4th St., Chester, Pa. 10 val. is ryto. Visi delegatai pribūkit į laiką, nes anksčiau pradėjus konferenciją, anksčiau galėsime užbaigti. ALDDL 6-to Apskričio Sekr. A. J. Smitas. (296-298)

ELIZABETH, N. J.

LDS 33 kuopos metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, gruodžio 14, 1932, L.D.P. Klube 408 Court St., Elizabeth, N. J. Tai yra, LDP Klubo naujoj vietoj. Pradžią 8-tą val. vakare. Draugės ir draugai, būtinai turime visi dalyvauti metiniam susirinkime, nes mums jau visiems yra gerai žinoma, kad dabar eina vaju del gavimo naujų narių mūsų organizacijai. Turime susirinkti ir gauti bent po vieną narį. Taipgi bus renkama kuopos naują valdybą 1933 metams. Sekr. V. K. Sherells. (296-297)

GREAT NECK, N. Y.

LDSA 64 kp. susirinkimas įvyks 14 gruodžio (Dec.), 7:30 val. vakare pas V. Adomaitienę, 95 Steamboat Rd. Draugės, visos dalyvaukite, nes turime svarbių reikalų aptarti, kaip tai rengimas d. Karosienės prakalbų 21 gruodžio ir kiti dalykai. Dalyvaukite visi ir atsiveskite naujų narių. A. B. (296-297)

NEWARK, N. J.

LDSA 10 kuopa rengia svarbią prakalbą, kurios įvyks penktadienį, 16 dieną gruodžio (Dec.), 1932, svetainėje, 105 Jackson Street, Newark, N. J. Kalbės d. K. B. Karosienė, kuri dalyvavo pasauliniame prieškariniame kongrese Amsterdam Olandijoje ir tris mėnesius Sovietų Sąjungoje studijavo vaikų auklėjimo sąlygas. Pradžią 7:30 val. vakare; įžanga veltui. Skaitlingai susirinkite išgirsti apie moterų gyvenimą ir jų kūdikių auklėjimą darbininkiškoje šalyje. (296-298)

PHILADELPHIA, PA.

ALDDL 6-to Apskričio Komiteto Posėdis 17 d. gruodžio prieš pat konferenciją yra šaukiamas ALDDL 6-to ap-

skričio komiteto posėdis, 995 N. 5th St., Philadelphia, Pa.; 8 val. vakare. Tikimės, kad d. Gričūnas is Pastono ir d. Lipėlius is Chesterio, Pa. prisidės. ALDDL 6-to Apskr. Sekr. A. J. Smitas. (296-298)

PHILADELPHIA, PA.

Subatoje, 17, gruodžio skaitlingai susirinkite į Rusų Liaudies namą, 995 N. 5th St., 2 val. po pietų išklausti raporto baduolių maršo delegatų į Washington. Antros prakalbos atsisub 19 gruodžio, Lietuvių Taut. svetainėje; 923 E. Moyamensing Ave., 7 val. vakare. Visų darbininkų būtinai pareigė dalyvauti šiose prakalbose. (296-297)

WATERBURY, CONN.

Lapkričio 28 d. per šį miestą praėjo alkanųjų maršuotojų 8-ta kolumna.

Darbininkų organizacijų nariai tą pačią dieną perėjo per krautuvės ir parinko įvairaus maisto.

Iš lietuviškų krautuvinių gausiai paaukojo mėsos J. Yaitonis is Waterburio, M. Muroff is Beacon Falls ir Laskey is Union City, Conn. Duona aukojo N. Riverside Bakery ir Brooklyn Bakery, Waterbury, Conn.

Iš dalies surinkto maisto pagaminomo 250 sandvičių ir įdėvėm sykiu su likusiu maistu maršuotojams. Berinkdami maistą, beje, surinkom jiems ir \$4.50 pinigais.

Čia noriu tart žodį kitą darbininkai - pažanginiai Waterburio publikai. Pas mus įsigyvenęs negeras paprotys visus reikmenis pirkt miest centre; o kada reikia gauti aukų delei darbininkų organizacijų, tai miesto centro krautuviniškai nei kalbėt nori; dar gauni iš jų visokių kolonijų; bedarbiai maršuotojai esą raudondėliai, Luginiai, nenaudėliai ir dar kitokie. Daugiausia vaikų surinkta miesto dalyj Brooklyn is darbininkams labiau pritariančių krautuvinių; tai pas juos mes ir turime pirkti sau reikmenis.

Dviem dienom prieš bedarbių atmaršavimą, buvo paskleista 5,000 lapelių apie alkanųjų maršuotojų žygio tikslus. Keli lapeliai pateko ir sv. Jono "Flophousen." Tos prieglaudus gyventojai su didžiausiu noru griebėsi skaityti. Bet tuojaus buvo pranešta kunngiui ir policijai. Vasa virtinė ten jų subėgo ir ėmė terorizuoti visus bedarbius. Bet kalintinkų tiems "geradėjams" nepavyko surasti.

Alkanųjų maršuotojams atvykus ir apsisitojus paskirtoj vietoj sv. Jono "Flophouses" gyventojai irgi nuėjo pasiklausti prakalbų. Ant rytojaus kunngas tos prieglaudus bosas su policijos pagalba išmetė ant

WATERBURY, CONN.

gatvės 10 bedarbių. Tai, mat, ką reiskia būt neorganizuotiems. Jeigu visi bedarbiai prikultų prie Bedarbių Tarybos, tokių prajovų negalėtų atsitiukti.

Dabar žodis apie bedarbių užlaikymą sv. Jono flopaūzėj. Kaip 6 val. rytą policijos viršininkai išduoda maisto ir guolio kortas. Paskui bedarbiai turi išstovėti apie dvi valandas laiko, kol gauna dvi rikutės supelėjusios duonos ir puodėlį neva kavos, dvokiančios kažin kokia smarve; tą išgėręs, turi vėl stoti is galo ir laukti, kol ateis kafeina. Taip praeina pusė dienos. Pietų visai neduoda. Vakare reikia taip pat išstovėti virš dvių valandų, kol gauni tą pačią porciją, kaip ir ryte.

Šilto vandens išsiskalbt drabužius duoda vieną valandą kasdien. Gali išsiskalbt keturi žmonės, bet toj flophousėj randasi 300 bedarbių. Tai drabužiai supūva ant kūno, kol gauni apšvarint. Nuo tokio užlaikymo žmonės miršta.

Lapkričio 20 d. įvyko Vilijos Choro margumynų vakaras. Žmonių parengime buvo daug. Pirmučiausia buvo suleista dvių aktų drama "Bedarbiai". Lošimas išėjo labai gerai.

Pirmą aktą užbaigus, padėklamavo šesių metų mergaitė drg. Stravinskaitė. Ši mergaitė, jei lavinsis toliau, bus labai gera eilių sakytoja ir lošėja; nebologą judėjimą turi ant scenos.

Likusia dalj programos užpildė šitaip. B. Rasimavičiūtė sugrąžino smuiko ir piano solo labai gerai. B. Rasimavičiūtė jau gana toli pažengus muzikoj; ir su laiku galės būti labai naudinga darbininkštam judėjimui, jei tik jinai supras, kad priklauso darbininkų klasei.

B. Rasimavičiūtė ir K. Strižauskas sugrąžino smuiko dueta labai vykusiai; jiems akompanavo pianu O. Tamošaitiūtė is Oakville, Conn. B. Stravinskiūtė ir drg. Burauskaitė sudainavo komišką dueta; publikai labai patiko.

PRANEŠIMAI IS KITUR

SO. BOSTON, MASS.
LDSA 13 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, 14 d. gruodžio, 8 val. vakare, Pileičių Klubo Svetainėje, 376 Broadway. Visos draugės dalyvaukite, nes bus daug svarbių tarimų, bus rinkimas kuopos valdybos. Taipgi delegatės išduos raportą is LDSA 2-ro Rajono metinės konferencijos. Sekr. K. Zinskienė.

Nevin Bus Lines Tikietus Galite Įsigyti Per "Laisvę"
Round Trip Tikietai Labai Pigu ir Geri ant Ilgo
Parašykite is kurio miesto ir į kurį jūs norite važiuoti. Mes pranešime jums kiek kainuoja tikietas ir kada išeis busai.

Už Tikieta Išanksto Reikia Užsimokėti
Minimos kompanijos busais yra pigiau važinėti, ne gu kitų kompanijų. Šiuo reikalu kreipkitės ypatingai ar laiškais.
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

SOVIETŲ MINERALINIAI VANDENYS

Pausuliniai pagarsėję, kaip naudingi sveikatai vandenys, is Kaukazo Katarinos šaltinių, vadinami

BORJOM IR NARZAN

Tais vandenimis "Laisvė" gali aprūpinti klubus, aptiekas, restauracijas ir kitas įstaigas.

Ypač darbininkiškos organizacijos savo parngimuose turi duoti publiškai sveikatai duoti ty naudingų gerimų

Jie ateina iš Sovietų Sąjungos gatavai bonkose

BORJOM

Kvortinėse bonkose, kaina 40c. už bonką. Tai daktarių rekomenduojamas kaip viduriam naudingas vanduo. Vietoje saldintų kenksmyngų sveikatai gerimų, gerkite sovietų Borjom.

NARZAN

Puskvortinėse bonkose, kaina 15 centų už bonką. Pagėbsti viduriam maistą virškinti, pridoda apetito, akština žmogaus kūno veikimą ir pridoda jėgos.

"Laisvė" pristato šiuos vandenis dėžėmis (cases). Į dėžę eina:

BORJOM 40 BONKŲ I CASE NARZAN 100 BONKŲ I CASE

Po vieną bonką ir daugiau galima gauti sekamos vietose:

- A. SAUKA
Liet. T. Name, Main ir Vine St.
MONTELELO, MASS.
- LIETUVIŲ SVETAINĖJ
29 Endicott St.
WORCESTER, MASS.
- GEO. KRANCE
234 Plymouth St.,
BRIDGEWATER, MASS.
- LIETUVIŲ SVETAINĖJ
Binghamton, N. Y.
- J. KLEKUNAS,
1608 N. Main St.,
SCRANTON, PA.
- VALINCHUS PHOTO STUDIO
9 William St.,
PITTSBURGH, PA.
- S. BUKAUSKAS,
SRENAUDAB, PA.
- S. DEPSAS, KRAUTUVĖ
62 Union Ave.,
BROOKLYN, N. Y.
- J. GINKUS KRAUTUVĖ
495 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
- MARCIUKAS RESTAURACIJA
417 Lorimer St.,
BROOKLYN, N. Y.
- L. TILVIKAS, SVETAINĖJ
34 No. 7th St.,
EASTON, PA.
- P. ZABLACKAS,
635 Main St.,
CAMBRIDGE, MASS.
- LIET. AM. PIL. KLUBO SVET.
197 E. 19th St.
RAYONNE, N. J.
- PROGRESYVO KLUBO SVET.
408 Court Street
ELIZABETH, N. J.
- LIETUVIŲ SVETAINĖ
243 N. Front Street
NEW HAVEN, CONN.
- J. ZDANYS
350 Lyndwood Ave.
WILKES BARRE, PA.
- V. ZABITA
126 Jackson St.
NEWARK, N. J.
- V. KUBER
1126 Grand Ave.
TOWER CITY, PA.
- S. PETCHULIS
Marlia, Pa.
- DARBININKŲ SVETAINĖJ
376 Broadway
SO. BOSTON, MASS.
- AM. LIET. PILIECIŲ KLUBAS
315 Clinton Street,
BINGHAMTON, N. Y.
- LIET. ATLETŲ KLUBAS
168 Marey Ave.
BROOKLYN, N. Y.
- LIET. AM. PILIECIŲ KLUBAS
80 Union Ave.
BROOKLYN, N. Y.

"LAISVĖ"

427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Unijos Viršininkas Nuvogė \$14,300

NEW YORK. — Statybos Mašinistų Unijos (Darbo Federacijos) delegatas P. J. Commerford, pagaliaus, pakliuvo teisman. Jį ciliniai nariai kaltina, kad per paskutinius tris metus Commerford nuvogė iš unijos izdo \$14,300; vogdamas klastavo apyskaitas knygoje. Bet jis ne už tai patrauktas teisman; jis teisiamas, kad nemokėjo valdžiai mokesčių nuo savo vagiškių įplaukų. Commerford gaudavo iš unijos nuolatinę algą \$150 iki \$200 per savaitę. Bet tam latru, kaip ir kitiems Darbo Federacijos viršininkams, niekad nėra gana algų. Jie dar tiesioginiai vagia unijų izdus ir sykiu ima kyšius iš darbdavių.

KU KLUX KLANO GRUMIJAI BROOKLYNO KOMUNISTAMS

BROOKLYN. — Ku Klux Klanas atsiumė į Kompartijos sekciją, 61 Graham Ave., laisšką, grumiojantį terorizuoti komunistinius darbininkus. Esą, Ku Klux Klanas turi suorganizavę specialią būrį, kuris jus pamokins. Nors Jungtinių Valstijų teisės uždraudžia per pašta siuntinėti grasinimus, bet paštas persiuntė net atvirą laisšką su aiškiausiomis Ku Klux Klanu žymėmis. Tas parodo valdi-

ninku pritarimą žmogūdziams kukluxams; bet tuom jie nenubaidys komunistus nuo revoliucinio veikimo.

ISTROKO DU KRIMINALISTAI IS SING SING

Iš Sing Sing kalėjimo pabėgo du kaliniai, plėšikai nu-teisti ilgiems metams, John Egan ir Wm. Sutton. Vyriausybė sako, kad Suttono patibūs atnešus savo vyrui pjūklukų ir įrankių atsirakint duris. Buvo nupieluotos geležinės stangos, atsirakinta reikiamos durys, surišta vienas sargybinis; pasiimta dvejios ilg-gos kopėčios; jomis perūpta per 20 pėdų angščio kalėjimo sieną, ir pabėgta. Matomai, Sing Sing kalėjimo perdėtiniai taipgi ėmė kyšius iš lan-kytojų; o gavę iš ypatos gera kyšį, leisdavo ją be gero iškretimo pasimatyti su kalė-jime uždarytais sėbrais.

IŠLIŲ DARBININKAI PAVARĖ PARDAVIKUS

NEW YORK. — Išlių ir Zaisių Darbininkų Unija savo specialiaame susirinkime Stuyvesant Casino svetainėje per-eitą sekmadienį išmetė iš vie-tos savo atžargelį prezidentą ir kitus lovestoniskius bei "socialistinius" vadus, kaipo pardavikus. Darbininkai įrodė, kad tie gaivalai laikę pas-kutinio streiko ir abelnai pa-laikę bosų puę prieš darbi-ninkų reikalus.

KREIPIUOSI Į TAVE, DARBININKE

Šį atsišaukimą rašau į tave, gos ir tokia ubagiška alga, ko-paprasto daro darbininke, ir šaukiu prisidėti prie veikimo. Prigulek, drauge, prie Ameri-ko Lietuvių Darbininkų Lite-ratūros Draugijos; dalyvauk darbininkų kuopų susirinki-muose; padėk savo klasės drau-gams veikti. O tiems, kurie yra mūsų organizacijų nariai, sakau: šandie jau ne tas laikas, kad tik namie laukti, kol ateis draugai iškollektuoti met-nes bei mėnesines duokles, ir vėl sau ramiai miegot. Argi tau, drauge darbininke, ne skaudu žiūrėti į savo vargs-tanę šeimyną, kaip nežmones? Argi tau pačiam ne sunku ken-tėti tokios bjaurios darbo sąly-

dirbdami jie stengiasi suorga-nizuoti didesnį būrį pagelbin-ku, kad išvien veikiant geriau galima būtų pagerinti būrį ir tau ir visai darbininkų klasei, ir kad, pagaliaus, išnaikint ka-pitalistinių parazių viešpatavi-mą, kurie viską nuo mūsų su-grobia ir niekad nėra prisotini-nami. Fabrikantai ir kiti ka-pitalistai nežino nei galo išau-rodimo mūsų; jie terorizuoja ir žudo geriausius mūsų draugus, ištikimiausius darbo klasės ko-votojus.

Pastarieji prezidentiniai rin-kimai mums dar sykį įrodė, kaip yra reikalinga tavo ir vi-sų kitų darbininkų talka sava-jai darbo klasei. Visi turime veikti gludžiai, dar aktingiau, šviesti didžius dar nesupratu-sios darbo liaudies sluogsnius, kur darbininkai, bėgdami nuo republikono Hooverio vilko, užbaga ant rooseveltinės da-mokratų meskos.

Draugės ir draugai, organi-zuokimės ir būkime visi veik-leniaisi, negu iki šiol; dalyva-ukime susirinkimuose, suremki-me tvirtiaus pečiais, o vaisius matysime ne tik laikiname dar-bininkų būklės pagerinime, bet ir pažengsime pirmyn linkui to tikslo, kurį atsiekė Sovietų Są-jungos darbininkai.

ALDLD II Apskritio Išdinininkas G. A. Jamison.

PITTSBURGH, PA.

Zymiausis šių Metų Parngimas

18 d. gruodžio įvyksta pir-masis šių metų įžymesnis mū-sų parengimas—koncertas ir vakarienė, kurią rengia ALD LD 4-tas Apskritys, naudai darbininkiškos spaudos. Tai bus kaip ir savos rūšies šven-tė Pittsburgho lietuviams dar-bininkams.

Šis koncertas bus daug įdo-mesnis negu visi kiti kon-certai iki šiol, todėl, kad jame dalyvaus programos pil-dyme daugiau svetimtųjų, negu lietuvių, spēkos. Kas gi nenorės girdėti Ukrainų Cho-ro, Slavų Slygų Orkestrės, ma-tyti rusų šokikų ir visos eilės kitų? O be to dalyvaus ir li-tuviškos dalininkų geriau-sios spēkos, kurios pasirodys dar tik pirmu kart ir, kaipo delei surprizo, uždraudė ko-respondentams juos garsinti viešai.

Todėl visi stengkitės išgiri-ti minimą koncertą, ir dar gausite skanią vakarienę prie to. Tiesa, dabar sunkūs be-darbis laikai ir kvoteris ne-mažas pinigais, bet kadangi bus duodama vakarienė, tai vis tik bus pigu. Todėl nei vienas neužmirškite 18 d. gruodžio.

Alkanas.

Drg. A. Bimbos Prakalbos Pavyko Gerai

8 d. gruodžio ėla kalbėjo d. A. Bimba ir d. J. Mažeika iš Cleveland, Ohio. Žmonių pasiklausyti prakalbų susirin-ko nemažai, kaip pagal Soho, Pittsburgho miesto dalį. Drg. Bimba pasakė gerą prakalbą apie bedarbę, griežčiausiai pa-bėrdamas, kad bedarbė jokiū būdu niekad nebešynks, ne-bent kiltų karas arba revoliucija, kuri nušluotų kapitalisti-nę sistema.

Dabar darbininkai storai gin-čijasi: vieni plina sutinka su d. Bimbos išvada, kad jau daugiau gerų laikų nematysi-me, o kiti dar vis mano, kad laikai pagerės. Pagyvensime, pamatysime, katrie bus teisin-gi. Dabar ėlonai, kaip ir visur, labai visi susirūpinę viena ir tuo pačiu klausimu, būtent: kas bus? Kada prasidės kiek darbai? Dabar gi dejuoja rendauinkai, dejuoja namų savininkai, dejuoja biznieriiai, ir taip be pabaigos. Bet už jokio darbo nei vieni nesigrie-bia, nesioorganizuoja į Bedar-

bių Tarybas nei kitas darbi-ninkiškas organizacijas. Padengimui lėšų aukavo se-kamai: K. Sinkunas ir P. Slietas aukavo po 50 centų; K. Gutauskas 35 c.; po 25 centus J. Barčiauskas, J. Šin-kunas, V. Kulšienė, J. Kara-lius ir St. Gauranskis. Smul-kių \$1.50; viso \$4.10.

BINGHAMTON, N. Y.

Pavyko Dr. Kaščiūciaus Prakalbos; Parama Alkanams Mariuotojams

3 ir 4 d. gruodžio vietos ALDLD, LDS, LDSA, ir Liet. Darb. Susisėlimo Draugija buvo bendrai surengusios Dr.

Kaščiūciui prakalbas. Visos prakalbos gana gerai pavyko. Klausovų buvo nemažai; visi atydidai klausėsi. Daktaras A. kalbėjo abelnai darbininkų sveikatą liečiančiais klausimais ir speciale tema "Lyties ėjika ir lytinis gyvenimas." Šiaja tema buvo atskiros prakalbos vyrams ir moterims.

Visose trejose prakalbose kalbėtojas priminė reikala remti alkanųjų maršuotojus, keliaujančius Washingtonon reikalauti darbininkams para-mos ir socialės apdraudės. Per visas tris prakalbas suaukta dėvė: I. Žvirblis ir A. Zmitra po \$1; I. Vėžis ir L. Liuzinas—po 75c.; L. Tvarijonas, A. Ka-minskas, P. Mačiukas ir J. Vaicekauskas—po 50c.; A. Ze-maitienė, A. Matijonis, J. Ki-

reilis, A. Pagiėgala, J. Gābu-prakalbos gana gerai pavyko. Klausovų buvo nemažai; visi atydidai klausėsi. Daktaras A. kalbėjo abelnai darbininkų sveikatą liečiančiais klausimais ir speciale tema "Lyties ėjika ir lytinis gyvenimas." Šiaja tema buvo atskiros prakalbos vyrams ir moterims.

Visose trejose prakalbose kalbėtojas priminė reikala remti alkanųjų maršuotojus, keliaujančius Washingtonon reikalauti darbininkams para-mos ir socialės apdraudės. Per visas tris prakalbas suaukta dėvė: I. Žvirblis ir A. Zmitra po \$1; I. Vėžis ir L. Liuzinas—po 75c.; L. Tvarijonas, A. Ka-minskas, P. Mačiukas ir J. Vaicekauskas—po 50c.; A. Ze-maitienė, A. Matijonis, J. Ki-

Darant atskaita, dar buvo negrįžę penki tikietai. Jei jie bus parduoti, tai dar kelios dešimtytys centų bus perduota Bedarbių Tarybai.

S. Jasilionis.

Sergančių Vyrų ir Moterų Chroniškos Ligos Gydomos

Šandien atel-kiše delei savo sveikatos išty-rimo, o juma bus išaiškinta, kaip jis fizika-liai stovite. Odos Nušaė-irnal, Nervų Ligos, Abelnas 811 p u m a s, Skilvio, Žarnų ir Mėšlaragės Ligos, Nervų (de-šimas bei Reumatiski Nesveiku-mai. Kvėpuojamųjų Kanalių ir Kitos ligos yra sėkmingai gydomos nau-joviskais, mokslinėmis būdais. X-Spinduliai, Kraujo Ištyrimai, Laboratoriniai Tyrimai, Serumų bei Ciepų Išmirkėtimai. Priemama Kaina: Salyros pagal jų išraė ištyrimas ir Patarimas Veltui. DR. ZINS Kalbame Lietuviskai. Įstatėtojas 25 metai. 110 East 16th St., New York. Tarp 4th Ave. ir Irving Place. Valandos—9 AM. iki 8 PM. o Sekmadieniais 9 AM. iki 4 PM.

Rengkitės į Bazarą

LAUKIAM DOVANŲ NE VIEN TIK IS BIZNIE-RIŲ, BET IR IS VISŲ DARBININKIŠKO JUDEJIMO REMEJŲ

Bazaras Įvyks 23, 24 ir 25 Gruodžio NAUJAI ISTAISYTOSE "LAISVĖS" SVETAINĖSE

Macy's Bros. paaukojo puikią elektrikinę lem-pą, draugai Namikas ir Seeger paaukojo radio ir kitokių muzikalių instrumentų. Draugė Bičiūnie-nė paaukojo gražų piešinį ir stiklinių dalykų.

PINIGINĖS AUKOS LABAI REIKALINGOS

Kad bazaras daiktai balansuotųsi, reikia da-pirkti daugelį daiktų. Todėl labai reikalinga, kad draugai, kurie išgali, primestų ir piniginių aukų.

PROGRAMA IR ŠOKIAI KIEKVIENĄ VAKARĄ

Yra pakviesta visa eilė chorų dalyvauti progra-moj, kas vakaras bus programa ir šokiai. Įžanga veltui.

"PRIEKALAS"

SKUBEKITE UŽSISAKYTI 1933 M. VIENINTELĮ LIETUVIŠKA LI-TERATŪROS, POLITIKOS IR VISUOMENĖS MOKSLŲ ILLIUS-TRUOTĄ MĖNESINĮ DARBININKŲ ŽURNALĄ

"PRIEKALAS" ypatingos domės kreipia vystymui ir auklėjimui lietu-vių proletarinės literatūros, savo skiltyse talpindamas eiles, apys-ka, vaizdelius ir aprasymus, vaizduojančius SSRS darbininkų, ko-lektyvičių ir darbo valstiečių gyvenimą ir kovą. "PRIEKALAS" plačiai nušviečia socialistine SSRS statyba, kapitalo šalių gyvenimą; rašo visais aktualiais proletarinės literatūros ir po-litikos klausimais. "PRIEKALAS" turi tiesioginius savo bendradarbius Sovietų Sąjungo-je, Amerikoje ir kitur. "PRIEKALAS" turi pastovius skyrius: "Dailioji Literatūra ir Kritika", "Socialistinė SSRS Statyba", "Kapitalo Salyse", "Iš revoliucinio judėjimo istorijos", "Būdvėria", "Bibliografija ir Kritika" ir kit.

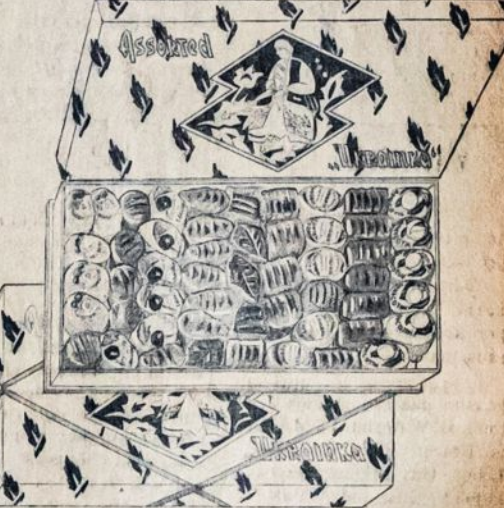
Kiekvieno klasiniai susipratuoto darbininko, SSRS kolektyvičių ir darbo valstiečių pareigai remti "Priekalą" išsiiriant jį, remiant pre-numeratas ir raginant kitus išsiiraiyti, platinant, remiant jį raštais ir kitokiū būdu. Išsiiraiyti "Priekalą" ir visais reikalais kreipitis: Moska, Nikolajkaja N. 7 Iz-vo Inostranich rab. v. SSRS red. "Priekalą". Amerikoje "Priekalą" galima iš-siiraiyti taipgi per "Laisvę" Dar galima gauti kompletas už 1931-32 metus.

TELEFONAS 5-1090 ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ

NAUJAUSIOS MADOS Rusiška PIRTIS Turkiskia

Flushing Russian and Turkish Baths, Inc. M. TEITELBAUM, Manadris. ĮZANGA DIENĄ IR NAKTĮ 50c SUBATOS VAK. 75c ANTRŲ KIASIŠ LAISVĖS IŠMAMUDYMAS IR MIEGOTUMAS per visa naktį ant trošiu lubu orinam kambarų—35c. Naujai perdirbta Rusiška-Turkiskia Pirtis su moder-kiškais pagerinimais. Įtaisyta didelės plaukimui prū-das su šviežiu vandeniu. Lapnotos vantos išsiiraiyti veltui! MOTERIMS PANEDELIAIS IR UTARNIN-KAIS, nuo 10 valandos diena iki 12 val. vakare. Trys gariniai kambariai delei išsiirimo: Rusiškas, Tur-kiškas ir garo vanojimosi kambarys. Taip pat RES-TORANAS su geriausiu garantuotu patarnavimu. 29-31 Morrell St., tarpe Cook ir Devoise Streets TIES BROADWAY IR FLUSHING AVENUE BROOKLYN, N. Y. KELRODIS: B. M. T. elevatoriu; išlypt ant Flushing Ave. stoties; B. M. T. subway—išlypt ant Montrose Ave. stoties; oisais Broadway karais—išlypt ant Flushing Ave.

Sovietų Chocolate Saldainės

PADARYTOS SU VAISIAIS IR MEDUMI Viena Dėžutė Sveria Virš Svaro ir Parsiduoda Po 49 Centus

12 Dėžučių Parduodama už \$4.25 Du Tuzinai Dėžių už \$8.00

Persiuntimą Apmokame. Pinigus Prašome Prisiųsti Kartu su Užsakymais.

SŌVIETŲ MIŠRIOS SALDAINĖS

DĖŽUTĖSE PO VIENĄ SVARĄ, KAINA 39c

Perkantiems nuo 6 iki 12 dėžučių, kaina 28c už dėžutę. Perkantiems po du tuzinų dėžučių ir daugiau, kaina 27c už dėžutę.

TUOJAU REKALAUKITE IR NAUDOKITE JAS

"LAISVĖ" 427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laismuotas Graborius Pennsylvania ir New Jersey valstijose

Užtikrinu, kad mano pa-tarnavimas bus atitinkamiausias ir už priepamą kainą. Nuliūdimo valan-doje, prašau kreiptis prie manęs sekantiū antrašu:

1439 South 2nd Street PHILADELPHIA, PA. Telefonai: Bell—Oregon 4186 Keystone—Main 1417

DARBININKŲ KALENDORIUS SEKANTIEMS 1933 METAMS

Turingas Raštai Iš Politikos ir Ivairių Mokslo sričių. Rašo žymus Rašytojai, iš Amerikos ir Europos

Išleido dienraštis "Vilnis"

Gražios dailiosios literatūros yra prozoje ir poezi-jije. Tuojau įsigykite jį ir naudokitės

KNYGA IŠ 136 PUSLAPIŲ. KAINA 25c.

Taipgi svabus įvairių įvykių sužymėjimais, kurios žmogui reikalingos žonoti PLATINTOJAI REKALAUKITE TUOJAUS Platintojams duodama 25 nuosimtis

VIETINĖS ŽINIOS

Kaip Sovietai Išrūšo Jaunuolių ir Moterų Klausimą? Ar Yra Sovietuose Mokslus Išėjusių Bedarbių Vaikinių bei Merginų?

Tuos klausimus Gvildens Draugė K. Karosienė, Ką Tikta Sugrįžus iš Sovietų Sąjungos; Apart Jos Prakalbų, Rytoj Vakare, New Grand Assembly Svetainėje, Dainuos Italy Choras, Aido Choras ir Merginų Sekstetas.

Vien New Yorke yra 3,000 bedarbių mokytojų. Šiais metais Amerikoje 5,000 merginų ir vaikinių užbaigę aukštesnius mokytojų kursus, nesuranda jokio darbo. Ar jie laukia vien tik inteligentiško užsiėmimo, kapo mokytojai ir nieko kito nenori dirbti? Ne. Jie ir jos imtų bile darbą—valgyklose, krautuvėse, skalbyklose, kur tik pasitaikytų. Bet ir to nėra. Desėtkai tūkstančių jaunų inžinierių siūlosi dirbti po \$18 į savaitę prie savo profesijos. Bet jie eity kad ir gatves šluoti dėl pragyvenimo; ale ir tos laimės negauna.

300,000 jaunuolių Amerikoje pakrikę po visą šalį, trunkasi taviniais traukiniais, pėsti klaidžioja, patvoriuose gulinėja, mėšlinuose tarpnamiu urvuose "gyvena"; bado gliami, daugelis tampa vagimis, razbaininkais.

Bedarbės motinos mēto savo kūdikius į atmatų dėzes, palieka juos ant geležkelių stočių baksuose, nudrebia kurį didnamių koridoriu arba palieka ant svetimų laiptų, o neretai paleidžia juos į upę. Tūkstančiai benamių merginų ir moterų, nelyginant smėklos, per naktis slankioja didmiesčių gatvėmis, neturėdamos jokios prieglaudos.

Kaip Tuos Klausimus Sprendžia Kapitalistai, o Kaip Sovietų Darbininkai?

Taip dedasi turtingiausioje pasaulio šalyje, kur kapitalizmas pasiekė aukščiausio išsivystymo. Skęsdamas turtuose, kapitalistinis surėdymas tuo pačiu laiku pūva ir negali išristi bedarbės klausimo. Kapitalistinė kultūra palieka bado ir šalčio mirti net savo kultūrnešius, inteligentų mūšias. Buržuazijos tvarka palengva žudo šimtus tūkstančių jaunuolių. Apleisdama milijonus bedarbių merginų ir moterų, kapitalistinė sistema pakerta sveikatą ir marina dar negimusias žmonių genterkas.

Ar nauja sovietinė tvarka

tuos klausimus išrūšo? Taip. Sovietų šalies darbininkai sukūrė tokį surėdymą, kad nei vienas kūdikis nebaduoja, nei vienas mokslą baigęs jaunuolis nėra be tinkamo užsiėmimo, nei vienas galintis dirbti subrendęs bei jaunas darbininkas nėra be darbo; nei viena moteris darbininkė nėra apleista.

Norėdami sužinot, visi, ypač jaunuoliai ir moterys turi suėiti į draugės Karosienės prakalbas, kurios įvyks rytoj, ketvirtadienį vakare, New Grand Assembly svetainėje, kamps Grand ir Havemeyer Sts., Brooklyne. Keturis mėnesius jinau tyrinėjo Sovietų Sąjungoj būklę darbo žmonių, ypač moterų ir jaunuolių. Draugė Karosienė taipgi buvo apsisistoj Vokietijoje, idant patirti moterų ir vaikų padėjimą toje šalyje. Ir jinau geriau galės išaiškinti tuos klausimus, negu bile kas kitas čia šiuo laiku.

DAINUOS DU CHORAI IR MERGINŲ SEKSTETAS

Apart prakalbų, dainuos dar pirmą kartą Brooklyno lietuviams Italy Choras; dainuos taipgi Aido Choras ir Aido Merginų Sekstetas. O viena iš alkan. maršutuotojų į Washingtoną dar pasakys savo kelionės įspūdžių.

Visi ir visos, į New Grand Assembly svetainę rytoj vakare!

Šį Vakara Mitinge Minėkime Engdahlį

Šiandien vakare, "Laisvės" svetainėje, po trumpam susirinkimui Tarpt. Darb. Apsigynimo 17-tos kuopos, bus masinis mitingas paminėjimui mirusio vado Engdahlio. Paminėjimą rengia vietinė sekcija T. D. Apsigynimo. Bus geri kalbėtojai. Visi dalyvaukite.

LDSA 1-mo Apskričio Vakarėlis Nedėlioje

Nedėlioje, 18 d. gruodžio (Dec.), "Laisvės" svetainėje LDSA 1 Apskritis rengia puikų vakarėlį, kuris prasidės 6 val. vakare. Prie suruošimo šio rengimo prisidėjo 4-rios apilinkės kuopos. Draugės moterys stengiasi padaryti šį vakarą geresniu, negu kada nors dar buvo.

Programa bus puiki—bus dainų, prakalbų ir t.t. Taipgi bus skanių valgių, naminių keptų pyragų, Narzano, ir t.t. Tą pačią dieną įvyks LDSA 1 Apskričio konferencija. Tad tikimės turėti šiame vakarėlyje svečių iš Bayonnės, Patersono, Elizabetho, Newarko, Great Necko ir kitų apilinkės miestų.

Rengėjos.

SUDEGĘ AUTOMOBILŲ DU Ozone Parke, Queens, paslydus mažiems automobiliui ir atsimušus į trokš, eksplodavę automobilukas ir sudegę Thompsonai, vyras su moteria.

Šiandien Drg. Engdahlis Pelenų Pasitikimas

BROOKLYN. — Šiandien "Bremen" laivu bus parvežta pelenai draugo Engdahlio, mirusio Maskvoje. Jo pelenus parlydi Ada Wright, motina dviejų Scottsboro berniukų; Carl Hacker, Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo nacionalis organizatorius, ir kiti amerikiniai delegatai, grįžtantie iš pasaulinio prieškarinio kongreso.

Drg. Engdahlis pelenai bus atvežti į priplauką Pier 4, Brooklyn. Juos iškilmingai pasitikės delegatai nuo 60 kuopų Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo; Robert Minor, atstovas Kom. Partijos Centro Komiteto, veteranas Amerikos darbininkų kovų, ir delegacijos nuo daugelio masinių organizacijų.

Lietuviai darbininkai, kurie tik galite, esate kviečiami atvažiuoti į 316 57th St., Brooklyn. Iš čia 1 val. dieną bus maršuojama į priplauką pasitikti ir priimt pelenus drg. Engdahlis, mirusio nacionalio pirmininko Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo, kuris buvo pasauliniai pagarsėjęs, kaip kovotojas už Scottsboro jaunuolių paliuosavimą.

Ruoskitės į Masinį Engdahlis Paminėjimo Mitingą

Ateinantį sekmadienį, 7 val. vakare, bus pirmas didysis paminėjimas drg. Engdahlis gyvenimo ir darbų, Bronx Coliseum svetainėje, 177th St. ir West Farms Road. Mitinge kalbės dviejų scottsborocių motina Ada Wright; T. D. Apsigynimo centro sekretorius Carl Hacker, Earl Browder ir Wm. L. Patterson.

Į tą mitingą reikia važiuoti ne vien tuo tikslu, kad pagerbt Engdahlis atmintį, bet kad paimti iš jo, kaip kovotojo, pavyzdį; susipažint su veikimu Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo ir su jo planais delei tolimesnių kovų už politinių kalinių liuosavimą ir už darbo klasės reikalus apskritai.

Lapašausko Laidotuvės

Nusiūdžiusio Jono Lapašausko kūnas pašarvotas pas graborių J. Garšvą, 231 Bedford Ave., Brooklyne. Šiandien 2 val. po pietų bus išvežtas palaidot į Alyvų kalno kapines.

Velionis buvo silpnos sveikatos, per ką negalėdavo paspėti kitiems dirbt prie baisios dabartinės paskubos kriaučių sąposė; todėl bosai vienas po kitam jį pravarydavo. Jonas buvo Amalgamietų Unijos narys; o unija eina su bosais.

Velionis pirmiau buvo pasviręs į prūseikinės sklokos pusę, bet sukalbamas darbininkas; nuolat skaitė "Laisvę" ir paskutiniams mėnesiais praėdėjo atšalti nuo sklokos, o linkinti atgal prie Kom. Partijos vadovaujamo darbininkų judėjimo.

Rep.

PASIPJOVĖ SENAS BEDARBIS

BROOKLYN. — Bedarbis Joseph O'Brien, 70 metų amžiaus, pasipjovė, kada jo žmonas taipgi neteko darbo. Kol žentas dirbo, senis turėjo pas jį prieglaudą po num. 499 Washington St.

Vaikas Plėšikas Nušautas; Kitas Areštuotas ASTORIA, L. I. — Per užpuolimą apilėst vieną vaistinę, buvo nušautas 16 metų

vaikas Pat. Kelly, o jo sėbras plėšikas Joseph Vienowski areštuotas.

T. D. Apsigynimo 17-tos Kp. Susirinkimas ir Masinis Mitingas Trečiadienį

Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo 17-ta kuopa turės reguliarį susirinkimą šį trečiadienį vakare, gruodžio 14 d., "Laisvės" svetainėje.

Visi nariai, būkite 7:30 val., tai yra biskį anksčiau, negu paprastai. Nes vėliaus tą vakarą bus masinis susirinkimas paminėjimui drg. J. L. Engdahlis. Paminėjimą rengia T. D. Apsigynimo vietinė sekcija. Visiems lietuviams darbininkams yra svarbu dalyvaut masiniame paminėjime ir atiduot pagarbą atminčiai mirusio drg. Engdahlis, kuris neuilstančiai darbavosi delei paliuosavimo Scottsboro jaunuolių ir buvo vienas iš pačių didžiausių veikėjų T. D. Apsigynime.

Tad mes pirmiau turėsime savo k-pos susirinkimą, o paskui dalyvausime masiniame mitinge, kuris įvyks toj pačioj svetainėje. Bus geri kalbėtojai.

PARDAVIMAI

PARSIDUODA restoranas lietuviams apgyventoje vietoje. Priežastis pardavimo—nesutikimas p r t nerių. 420 West St., tarpe Perry ir 11th Sts., New York City. Tel. Watkins: 9-9475 (293-298)

"Laisvės" Kaina

3 Centai Kopija

Su šiuo pirmadieniu, 5 d. gruodžio, tampa nupiginta "Laisvės" kaina už pavienes kopijas.

Pirma Buvo 4c, Dabar 3c

Pirkdami ant stočių nemo-kėkite daugiau kaip 3 centus.

Brooklyn Stands

So. 4th and Havemeyer Sts. Bedford Ave. and So. 5th St. 187 Bedford Avenue 223 Bedford Avenue 222 Berry Street 135 Grand Street 287 Grand Street 350 Grand Street Marcy Ave. and Grand St. 146 Union Avenue Metropolitan and Lorimer Sts. 617 Grand Street Graham Ave. and Stagg St. Flushing Ave. and Broadway Hewes Street and Broadway Lorimer St. and Broadway 180 Grand Street 114 Union Avenue 67 Hudson Avenue 60 Hudson Avenue 114 Bridge Street

New York Stands

Bowery and Delancey Street Bowery and Houston Street 3rd Avenue and 14th Street Chatham Square Desbrosses and Greenwich St. 685 Washington Street 6th Avenue and 42nd Street 1st Avenue and 4th Street

KAUNO DUONA

Ruginė duona, saldžiarūkė ir ilgai laikosi šviežia. Reikalaukite jos pas savo groserniką

Paragavę mūsų duonos matysite didelį skirtumą nuo kitų keptuvių duonos.

Mes kepame dviejų rūšių duoną: rupiai maltų ruginių miltų ir pikelvotų (smulkiai maltų ruginių miltų).

Del išbandymo rašykite arba kreipkitės:

MASIENAS BAKING CO.

127 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Stengkitės nors vieną kartą būti visi nariai. Nes mes permažai lankomės į savo organizacijos susirinkimus, kur turime svarbiausių dalykų bendrai aptarti. Eidami į susirinkimą, taipgi pasiimkite mokesčių knygetes ir užsimokėkite už šiuos metus.

Organizatorius.

(Daugiau Vietos Žintų 5 pusl.)

VOKIETYS SPECIALISTAS

Krauj, odos, šlapinimos ir gimdymo organų DR. M. FILURIN 215 E. 12th St. Tarp 2nd ir 3rd Aves NEW YORKE Valandos nuo 10 iki 1 Nuo 4 iki 8 Nedėliom nuo 10 iki 2 Odos ligos gydomos su X-ray ir patinusias gyslas iširakinimais

Telefonas: Stagg 2-9105

DR. A. PETRIKA

PETRIK 221 S. 4th St., Brooklyn, N. Y. X-SPINDULIŲ DIAGNOZA GAZO ANESTETIKA VALANDOS: Nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Penktadieniais ir šventadieniais tik susitarus.

Dr. M. Maisel, Specialistas

Vyrų ir moterų ligų, šmias ir chronikas kraujo ir odos ligas, gydan įširkinim; kraujo ir plūšies analizai 107 E. 17th STREET Near 4th Ave. (Union Square) Val.: 10-1, 4-8, Nedėliom: 10-12 Egzaminacija už Dyką

JOSŲ KONE MAŽAI TERA SEKRETŲ NUO X-RAY

Šiais sunkiais laikais daugelis jaučiasi neišgale matyt daktaro. Dr. G. M. O'Malley 44 E. 63rd St. (tarpe Park ir Madison), per daugelį metų praktikavęs New York'e sūlo šilną išegzinavimą ilimant ir X-Ray tikrai už VIENĄ DOLERĮ laike šio mėnesio. Jei jūs jaučiatės sergančias per ilgoką laiką ir nematote kad bent kas būtų jums gelbėje, matykite Dr. O'Malley šią savaitę. Jis turi vieną iš geriausių X-Ray įtaisu miesto. Valandos: nuo 10-4 kasdien. Vakaris—panedėliais, serdom, ketvergalis ir subatom nuo 6-8. Sekmdieniais sulie sutarties. Eidami atsineškite šį skelbimą.

NAMŲ SAVININKAMS GERIAUSIA PROGA

Norintieji budavotis namus, ar turintieji namus ir esant reikalui taisyti: perbudavoti frontus, padauginti ar pertvarkyti kambarius, sudėti naujus langus arba laiptus (skadus), norint plesteriuoti ir maliauoti, matykite: JUOŽĄ MICKONĄ 56 Stagg St., Apt. 26 Brooklyn, N.Y., arba pasiklauskit "Laisvės" ofise

Stato Naujus Mūrinius ir Medinius Namus, Pulkianšius Architektūros

Tai geriausias meisteris tarpe lietuvių. Kurietis tik Mickonas yra naujus namus budavojęs, taisę senus, plesteriajęs, ar maliaavojęs, ysi jį rekomenduos, kaip gerą ir už pigalį patarnaujantį budavotoją

LORIMER RESTAURANT

LIETUVIŲ VALGYKLA
Visokių Rušių Šviežūs Valgiai, Gaminami Lietuvišku ir Amerikonisku Stilium
SYKJ ATILANKE PERSITIKRINSIT
Pabandykite!
SAVININKAI MARCIUKAI
417 Lorimer Street, "Laisvės" Name
BROOKLYN, N. Y.

MOT. LAUKUS, Fotografas

214 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 6-4614
Geriausia Studija Brooklyne, Ateikit Persitikrint.

KRAUJO SPECIALISTAS

Gydan šmias ir chronikas vyrų ir moterų ligas kraujo ir odos. Padaran ištyrim; kraujo ir šlapumo DR. MEER 156 W. 44th St., Room 302 New York, N. Y. Valandos Priėmimas: Ryte nuo 10 iki 1. Po pietų nuo 3 iki 9 val. vakare Sekmdieniais nuo 11 ryto iki 1 po pietų Telefonas Lackawanna 4-2180

JONAS STOKES FOTOGRAFAS

Šiuomi pranešu savo kostumams, kad perkėliau savo studiją naujon vieton, po numeriu 512 Marion St., kamps Broadway, Chauncey Street studija Brooklyne, N. Y. Naujoj vietoj studija daug geriau irengta, todėl paveikliai padaromi kuopikliai.
JONAS STOKES
512 Marion St., kamps Broadway BROOKLYN, N. Y.
Tel. Dickens 2-1182

KOJŲ LIGOS

Garankščiutos kraujagyslės, skaudūs kojų ir kulnelių sutinimai iš priežasties kraujagyslių įdegi-mo, kojų nuvargimas ir "sunkumas", reumatiki kojų skaudėjimai, kojų pūliuojanti skauduliai, niežtinčios kojų ekzemos—visi šie nesveikumi dabar yra gydomi naujaisiais vokiškais būdais be operacijų. Vokietys specialistas New York'e aprūbežiuoja savo praktika vien tik gydymu kojų ligų: Dr. Otto Meyer, 208 West 54th St.; jo ofiso valandos yra kasdien (apart nedėdienių) nuo 2 iki 6

Telephone, Stagg 2-4409

A. RADZEVICIUS GRABORIUS (UNDERTAKER)

402 Metropolitan Avenue (Arti Marcy Avenue) BROOKLYN, N. Y.

Telephone, Evergreen 6-5810

J. GARŠVA Graborius UNDERTAKER LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamo automobilius ir karietas veselijoms, krikitynoms ir pasiūtinėjimams.
231 Bedford Avenue BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC TEL. STAGG 2-5043

MATHEW P. BALLAS INC. (BIELAUSKAS) GRABORIUS UNDERTAKERS AND EMBALMERS 660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MŪSŲ ĮSTAIGA ATIEKA SEKANČIUS DARBUS: MIRUSIUS PARVEŽAM IŠ VISŲ ŠALIŲ, IR IŠ ČIA PASIUNČIAM I KUR KAM REIKIA TURIM PRIVATISKA PIRMAJAI PAGALBAI AMBULANSINŲ AUTOMOBILIŲ, KURIUO PATARNAUJAM NUVEŽTI I LIGONINE IR PARVEŽTI TURIM MOTERI MŪRISIOMS MOTERIMS PRIŽIŪRĖTI. DUODAM GRAŽIA VIETA SAVO MYLIMUSIUS PAŠARVOTI DOVANAI. VISAIS TAIS REIKALIASI KREIPKITĖS I MUS, O MES KUOGERIAUSIAI PATARNAUSIM. MŪSŲ RAŠTINĖ ATDARA DIENA IR NAKTĮ MŪSŲ TELEFONAS NIEKAD NEMIEGA.

DEKAVOJU PACIENTAMS

Aš dėkavoju visiems draugams už jų kreipimai prie manęs del mano profesijos patarnavimo jų sveikatai praecityje ir aš pasižadau taip pat ateityje patarnauti jiems savo profesijos srityje, kaip aš tarnavau per 28 metus.
DR. H. MENDLOWITZ
2220 AVENUE J BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 1 iki 8 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare
Telefonas, Midwood 8-6261

J. LOUIS ENGDALH MIRTIES PAMINĖJIMAS

Jis mirė veikdamas, kad Scottsboro visa-pasaulinė kova būtų laimėta. Imlkime jo darbą nuo ten, kur jis krito.
Paminėjimas įvyks Seredoje, 14 Gruodžio (Dec.), 1932 "LAISVĖS" SVETAINĖJE 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Bus geri kalbėtojai, kurie nurodys ką reikiška darbininkų klasei tas darbas, kurį dirbdamas krito darbininkų klasei vadas J. Louis Engdahl. J. L. Engdahl Lietuviai darbininkai stengkitės tuo skaitlingiausiai atsilankyti. Kalbinkite ir kitų tautų darbininkus dalyvauti. Prakalbos bus lietuvių ir anglų kalbose.
LANGA VELTUI VISIEMS